

DIAGNOZA SŁUŻĄCA WYZNACZENIU OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI GMINY ROPA

PRACOWNIA PROJEKTOWA
MAGNUS MEDIA

Luty 2017, Kraków

SPIS TREŚCI

1. PODSTAWA DIAGNOZY SŁUŻĄCEJ WYZNACZENIU OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI W GMINIE ROPA.....	4
1.1 PODSTAWA PRAWNA	4
1.2 METODOLOGIA DIAGNOZY SPOŁECZNEJ	5
1.3 WSTĘPNY OPIS GMINY ROPA	8
2. SYTUACJA SPOŁECZNA	10
2.1 BEZROBOCIE	10
2.2 UBÓSTWO	12
2.4 NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	15
2.4 EDUKACJA I OPIEKA NAD DZIEĆMI	17
2.5 KAPITAŁ SPOŁECZNY	19
3. GOSPODARKA I PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ	26
4. WARUNKI ŚRODOWISKOWE	29
4.1 JAKOŚĆ POWIETRZA	29
5. PARAMETRY PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNE	32
5.1. DOSTĘPNOŚĆ BOBIEKTÓW PUBLICZNYCH	32
5.2 JAKOŚĆ SIECI KOMUNIKACYJNEJ I OBSŁUGI KOMUNIKACYJNEJ	33
6. BAZA TECHNICZNA.....	36
6.1 ZASOBY MIESZKALNE	36
6.2 MOŻLIWOŚCI EFEKTYWNEGO UŻYTKOWANIA BUDYNKÓW	38
7. WYZNACZENIE OBSZARU ZDEGRADOWANEGO.....	40
7.1 ANALIZA ZBIORCZA DEFICYTÓW W JEDNOSTKACH REFERENCYJNYCH GMINY	40
7.2 WNIOSKI DLA WYZNACZENIA OBSZARU REWITALIZACJI	44
7.3 SUGESTIE DLA UCHWAŁY RADY MIEJSKIEJ O WYZNACZENIU OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I REWITALIZACJI	44

SPIS TABEL

Tabela 1. HARMONOGRAM KONSULTACJI SPOŁECZNYCH UCHWAŁY RADY GMINY O WYZNACZENIU OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I REWITALIZACJI	7
Tabela 2. PARAMETRY TERYTORIALNO-LUDNOŚCIOWE W JEDNOSTKACH REFERENCYJNYCH GMINY	8
Tabela 3. WYNIKI SPRAWDZIANU PO 6. KLASIE W SZKOŁACH GMINY ROPA W LATACH 2011 - 2015 - SKALA STAMINOWA.....	17
Tabela 4. FREKWENCJA WYBORCZA W GMINIE ROPA.....	20
Tabela 5. ORGANIZACJE POZARZĄDOWE W JEDNOSTKACH REFERENCYJNYCH GMINY ROPA	24
Tabela 6. SZACOWANA LICZBA KOTŁÓW WĘGLOWYCH W BUDYNKACH MIESZKALNYCH W PRZELICZENIU NA km ²	30
Tabela 7. ŚREDNIE DOBOWE NATĘŻENIE RUCHU NA DRODZE KRAJOWEJ NR 28.....	30
Tabela 9. PARAMETRY OCENY DEFICYTÓW SPOŁECZNYCH, GOSPODARCZYCH, ŚRODOWISKOWYCH, PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNYCH I TECHNICZNYCH W GMINIE ROPA.....	40
Tabela 10. PRZEGLĄD DEFICYTÓW SPOŁECZNYCH W GMINIE ROPA.....	42
Tabela 11. PRZEGLĄD DEFICYTÓW GOSPODARCZYCH, ŚRODOWISKOWYCH, TECHNICZNYCH I PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNYCH W GMINIE ROPA.....	42

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1. UDZIAŁ OSÓB BEZROBOTNYCH WŚRÓD OSÓB W WIEKU PRODUKCYJNYM W GMINIE NA TLE KRAJU I WOJEWÓDZTWA.....	10
Wykres 2. ZASIĘG POMOCY SPOŁECZNEJ W GMINIE ROPA NA TLE KRAJU I WOJEWÓDZTWA MAŁOPOLSKIEGO.....	13
Wykres 3. LICZBA PODMIOTÓW GOSPODARKI NARODOWEJ W KRAJU, WOJEWÓDZTWIE I GMINIE NA 1000 MIESZKAŃCÓW.....	26
Wykres 4. ZANIECZYSZCZENIE POWIETRZA PYŁEM PM10 W WYBRANYCH STREFACH W KRAJU W LATACH 2010 - 2014	29

1. PODSTAWA DIAGNOZY SŁUŻĄCEJ WYZNACZENIU OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI W GMINIE ROPA

1.1 PODSTAWA PRAWNA

Niniejszy dokument stanowi gruntowną analizę czynników społeczno-gospodarczych, a także podstawę do dalszych prac w celu wyznaczenia obszaru zdegradowanego oraz obszarów, które winny zostać zrewitalizowane dla poprawy jakości życia mieszkańców gminy Ropa. W dłuższej perspektywie jest on niezbędnym etapem na drodze do opracowania gminnego programu rewitalizacji, stanowiącego podstawę działań naprawczych w obszarach dotkniętych deficytami społecznymi. Dokument jest zgodny z wymogami zawartymi w:

- Ustawie o rewitalizacji z dn. 9 października 2015 roku, zwanej dalej Ustawą.
- Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014 - 2020, zmienionych dn. 2 sierpnia 2016 r. przez Ministra Rozwoju, zwanych dalej Wytycznymi.
- Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Małopolskiego na lata 2014 - 2020, zwanym dalej RPO WM 2014 - 2020.

Status prawny oraz wymogi odnośnie obszaru zdegradowanego oraz rewitalizacji podane zostały w rozdziale 3. Ustawy z dn. 9 października 2015 roku o rewitalizacji (art. 8-13). Można z niego wywieść następujące definicje:

OBSZAR ZDEGRADOWANY to obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym. Ponadto w obszarze tym występuje przynajmniej jeden z deficytów: gospodarczy, środowiskowy, przestrzenno-funkcjonalny lub techniczny.

OBSZAR REWITALIZACJI wyznaczony jest jako całość lub część obszaru zdegradowanego, przy czym nie może on obejmować obszaru większego niż 20% powierzchni gminy, na którym zamieszkuje więcej niż 30% mieszkańców gminy. Niezamieszkałe tereny przemysłowe, w tym portowe i wydobywcze, tereny powojenne albo pokolejowe mogą wejść w skład obszaru rewitalizacji jedynie w przypadku, gdy zaplanowane działania będą przeciwdziałały deficytom społecznym.

Zarówno obszar zdegradowany, jak i obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym nieposiadające ze sobą wspólnych granic. W tym przypadku każdy z podobszarów musi spełniać warunki określone w Ustawie - zdiagnozowane deficyty społeczne oraz deficyty w jednym z obszarów; gospodarczym, środowiskowym, przestrzenno-funkcjonalnym lub technicznym.

1.2 METODOLOGIA DIAGNOZY SPOŁECZNEJ

Wewnętrzna systematyka dokumentu wynika z przywoływanych wcześniej definicji obszaru zdegradowanego i rewitalizacji. Stąd część diagnostyczną podzielono na 5 zasadniczych działów:

- sytuacja społeczna,
- sytuacja gospodarcza,
- warunki środowiskowe,
- warunki przestrzenno-funkcjonalne,
- warunki techniczne.

W każdym z tych działów dokonano diagnozy występowania poszczególnych zjawisk przestrzenno-społecznych oraz wskazano deficyty pojawiające się w poszczególnych analizowanych grupach, przy uwzględnieniu podziału administracyjnego gminy, co ma za zadanie dokładne określenie zarówno skali jak i lokalizacji poszczególnych zjawisk.

Podstawą podziału terytorium gminy na obszary, w celu dalszego wyznaczenia obszaru zdegradowanego i rewitalizacji jest dobór odpowiedniej wielkości jednostek. Podział na jednostki mniejsze daje możliwość diagnozowania skupisk deficytów społecznych z większą precyzją. Jest to konieczne w przypadku zwartych obszarów miejskich, charakteryzujących się dużym zagęszczeniem mieszkańców i wysokim stopniem anonimowości, który w znacznym stopniu utrudnia zaangażowanie mieszkańców w proces rewitalizacji.

Podział terytorium gminy na jednostki zbyt małe niesie ze sobą zagrożenia:

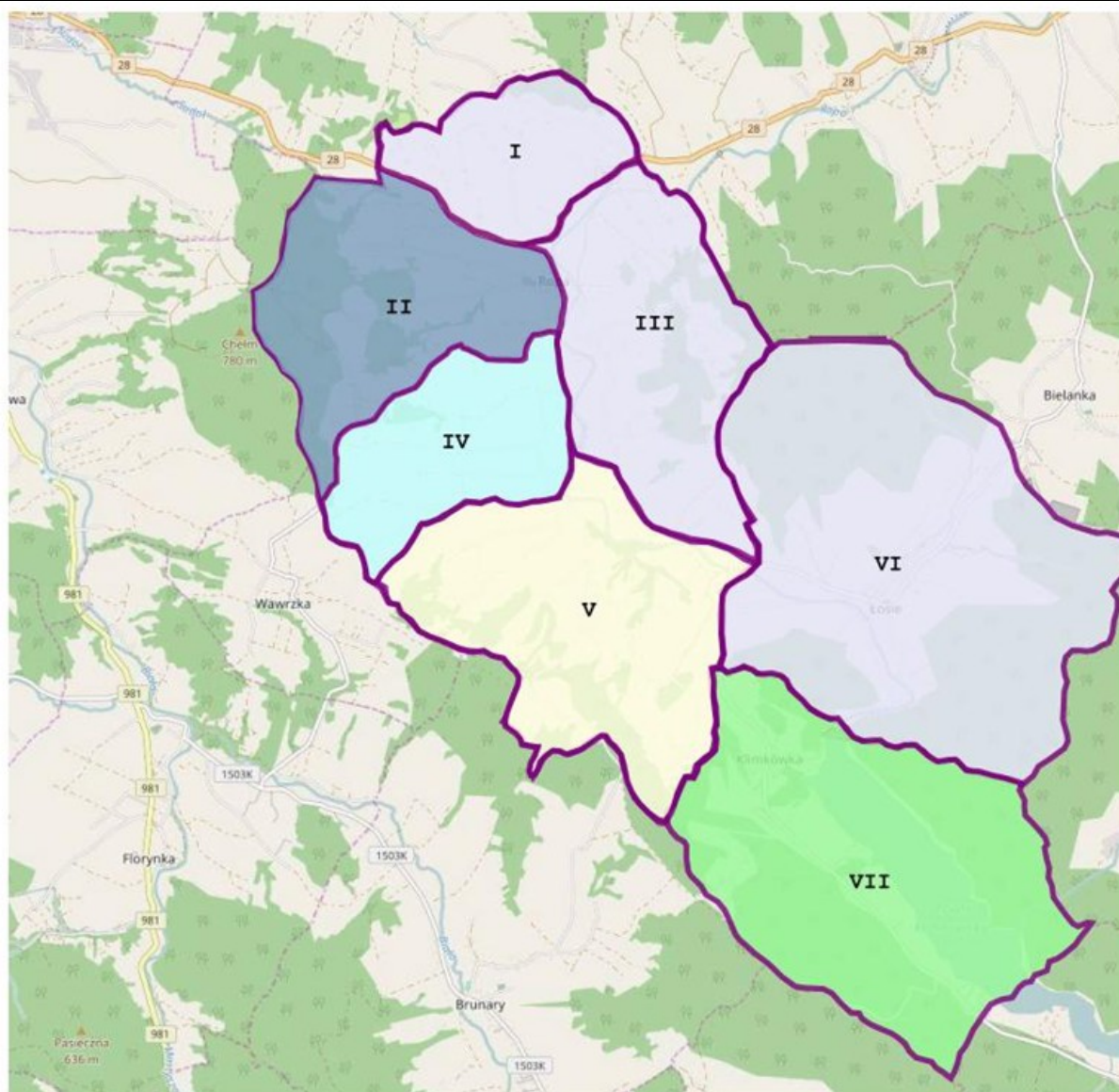
1. Brak odpowiedniego powiązania przyczyn i skutków negatywnych zjawisk, zwłaszcza gdy źródło deficytu zlokalizowane jest poza wyznaczoną jednostką (np. gdy słabe wyniki uczniów powiązane są z niskim poziomem nauczania w szkole zlokalizowanej w innej jednostce). W takiej sytuacji pojawia się konieczność prowadzenia działań naprawczych w obszarach leżących poza jednostką, w której zdiagnozowano deficyt. Prowadzi to do trudności w zrozumieniu procesu rewitalizacji i osiągnięcia odpowiedniego poziomu partycypacji społecznej. Spójne i zrozumiałe działania wymagają, żeby deficyty minimalizowane były przede wszystkim działaniami naprawczymi w samej jednostce.
2. Zbyt mała liczba mieszkańców, która skutkować może:
 - a. Brakiem możliwości efektywnego przeprowadzenia analiz statystycznych
 - b. Brakiem możliwości wyłonienia społeczności interesariuszy, mogących wziąć aktywny udział w konsultacjach społecznych.
3. Wyłonienie się sprzecznych interesów wewnątrz lokalnej społeczności, co w skrajnych przypadkach może uniemożliwić przeprowadzenie konstruktywnych konsultacji społecznych, a nawet powodować kolejne deficyty (np. mniejsze uczestnictwo w życiu publicznym w przyszłości).

Pod względem administracyjnym gmina podzielona jest na 3 sołectwa, przy czym sołectwo Ropa zamieszkuje zdecydowana większość mieszkańców. Wobec tego podział przeprowadzono zgodnie z następującymi założeniami:

- Sołectwa Łosie i Klimkówka w całości stanowią jednostki referencyjne (łącznie zamieszkałe są przez ok. 20% mieszkańców gminy)
- Sołectwo Ropa zostało podzielone na mniejsze części, przy czym granice jednostek referencyjnych stanowią ciągi drogowe.

Trudności w opracowaniu danych z poszczególnych jednostek wynikają przede wszystkim z faktu, iż sołectwa nie są wewnętrznie podzielone na ulice, natomiast numery poszczególnych domów nie są ułożone z zachowaniem kolejności (budynki są numerowane w miarę zapewniania terenów mieszkalnych).

Rysunek 1. PODZIAŁ GMINY ROPA NA JEDNOSTKI REFERENCYJNE

Dla prawidłowego opracowania niniejszego dokumentu Wójt Gminy Ropa pozyskał dane z następujących źródeł:

- Urząd Gminy Ropa,
- Jednostki organizacyjne Gminy (szkoły publiczne, przedszkola, Gminny Ośrodek Kultury, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ropie),
- Powiatowa Komenda Policji w Gorlicach,
- Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Krakowie.

Diagnoza będzie podlegała konsultacjom społecznym w ramach konsultacji kształtu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w gminie, przy czym, Wójt Gminy zobligowany jest w związku z Ustawą do umożliwienia mieszkańcom i pozostałym interesariuszom przekazywania uwag w postaci papierowej lub elektronicznej, a także w ramach przynajmniej dwóch z wymienionych form konsultacji:

- spotkania,
- debaty,
- warsztaty,
- spacer studyjny,
- ankiety,
- wywiady,
- wykorzystanie grup przedstawicielskich,
- zbieranie uwag ustnych.

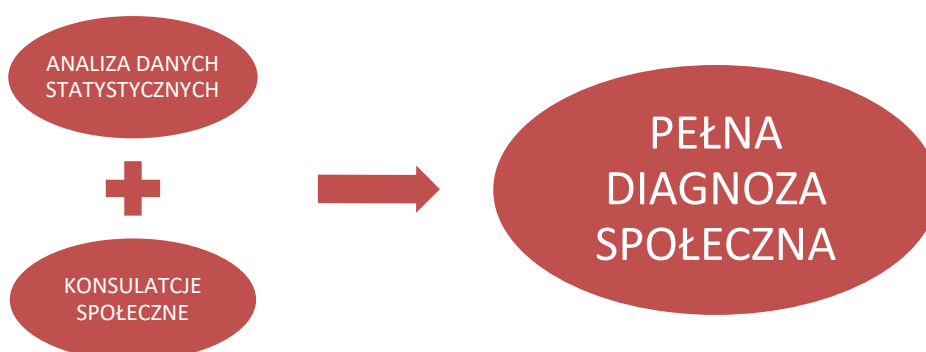

Tabela 1. HARMONOGRAM KONSULTACJI SPOŁECZNYCH UCHWAŁY RADY GMINY O WYZNACZENIU OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I REWITALIZACJI¹

TERMIN	MIEJSCE	FORMA	PRZEBIEG

¹ Tabela zostanie uzupełniona po przeprowadzeniu konsultacji społecznych, a przed wyznaczeniem obszaru zdegradowanego i rewitalizacji Uchwałą Rady Gminy, zgodnie z postanowieniami Ustawy z dn. 9 października 2015 r. o rewitalizacji.

Źródło: Opracowanie własne

Analiza przedstawionych w dokumencie danych statystycznych, uzupełniona została innymi metodami badawczymi:

1. W części dotyczącej sfery przestrzenno-funkcjonalnej gminy przeprowadzono analizę średnich odległości pomiędzy poszczególnymi obszarami zabudowy mieszkalnej, a infrastrukturą użyteczności publicznej.
2. W części dotyczącej obszaru edukacji, dla opisu poziomu nauczania w gimnazjach posłużono się wskaźnikiem edukacyjnej wartości dodanej (EWD), zgodnie z metodologią Instytutu Badań Edukacyjnych.

1.3 WSTĘPNY OPIS GMINY ROPA

Gmina Ropa leży w powiecie gorlickim, w południowo-wschodniej Małopolsce. Dominującym elementem przestrzeni jest położony na południu, częściowo w granicach gminy, Zbiornik Wodny Klimkówka. Gminę o powierzchni 49 km² zamieszkuje ponad 5 tys. mieszkańców. Zabudowa mieszkalna, usługowa i publiczna skupiona jest przede wszystkim wzdłuż biegnącej z północy na południe i południowy wschód drogi powiatowej, a także płynącej równoległe do drogi rzeki Ropa. Na terytorium gminy składają się 3 sołectwa:

- Ropa, zamieszkała przez ok. 80% mieszkańców, gdzie zlokalizowane są główne obiekty użyteczności publicznej,
- Klimkówka zamieszkała przez ok. 5% mieszkańców, stanowiąca główny obszar rozwoju usług turystycznych powiązanych ze Zbiornikiem Klimkówka,
- Łosie, zamieszkałe przez 15% mieszkańców, gdzie zlokalizowane są obiekty użyteczności publicznej (szkoła, remiza OSP), a częściowo również firmy świadczące usługi powiązane z turystyką.

Gęstość ludności w gminie jest stosunkowo niewielka - 104,5 os./ km², podczas gdy średnia w Małopolsce to 222 os./km². Najślabiej zaludnionym terenem jest sołectwo Klimkówka (30 os./km²). Zgodnie z przyjętym podziałem gminy, najgęściej zaludnionymi jednostkami referencyjnymi są jednostka I i IV.

Tabela 2. PARAMETRY TERYTORIALNO-LUDNOŚCIOWE W JEDNOSTKACH REFERENCYJNYCH GMINY

JEDNOSTKA REFERENCYJNA	LICZBA MIESZKAŃCÓW	POWIERZCHNIA	GĘSTOŚĆ LUDNOŚCI
I	536	2,24	239,3
II	799	4,24	188,4
III	1015	8,86	114,6
IV	706	3,08	229,2
V	1014	7,40	137,0
SOŁECTWO ROPA - ŁĄCZNIE	4070	25,82	157,6

DIAGNOZA SŁUŻĄCA WYZNACZENIU OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI GMINY ROPA

VI (Sołectwo Łosie)	754	13,17	57,3
VII (Sołectwo Klimkówka)	304	10,10*	30,1
GMINA ROPA	5128	49,09	104,5

* Łącznie z powierzchnią Zbiornika Wodnego Klimkówka.

LOKALIZACJA WZGLĘDEM FORM OCHRONY PRZYRODY

Terytorium gminy pokrywa się z istotnymi formami ochrony przyrody:

- Obszar Natura 2000 - Beskid Niski - większa część sołectw Klimkówka i Łosie, wschodnia część sołectwa Ropa,
- Obszar Natura 2000 - Ostoje Nietoperzy Powiatu Gorlickiego - południowa i południowowschodnia część sołectwa Łosie, wschodnia część sołectwa Klimkówka, częściowo tereny wzdłuż rzeki Ropa w sołectwach Łosie i Ropa,
- Południowomałopolski Obszar Chronionego Krajobrazu - cała gmina.

2. SYTUACJA SPOŁECZNA

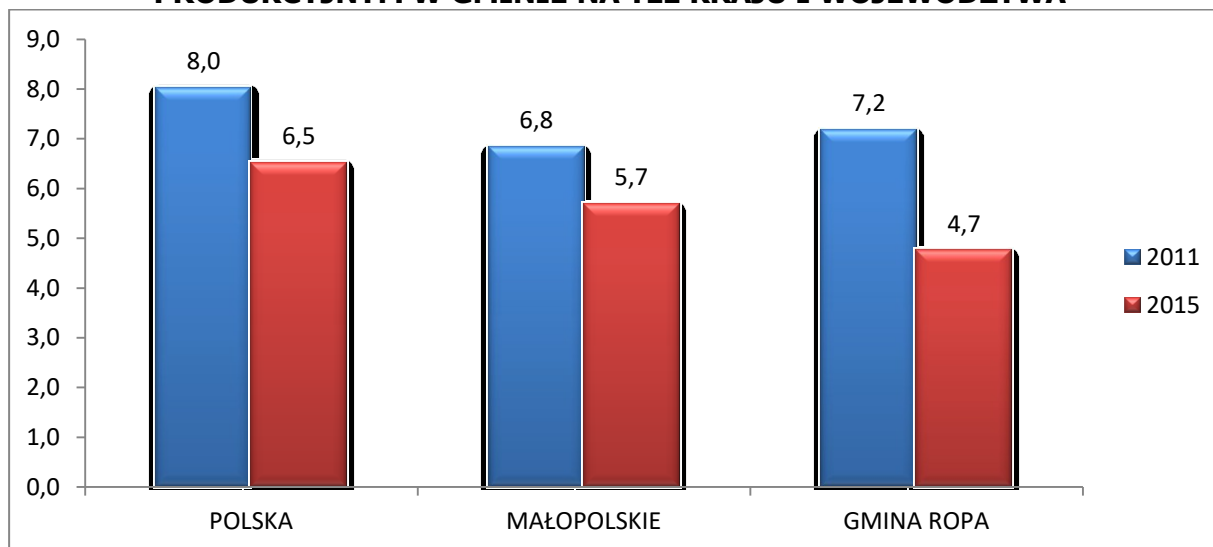
2.1 BEZROBOCIE

Dane przywoływane w dokumencie dotyczą bezrobocia rozumianego jako odsetek osób zarejestrowanych jako bezrobotne w grupie osób w wieku produkcyjnym. Bezrobotny zarejestrowany to osoba, która ukończyła 18 lat i nie osiągnęła wieku emerytalnego, niezatrudniona i niewykonywająca innej pracy zarobkowej, zdolna i gotowa do podjęcia zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy i zarejestrowana we właściwym dla miejsca zameldowania (stałego lub czasowego) powiatowym urzędzie pracy oraz poszukująca zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej.

Poprawa parametrów gospodarczych w kraju wpłynęła na odczuwalną poprawę sytuacji materialnej gospodarstw domowych. W ciągu minionej dekady w kraju wyraźnie zmniejszyło się bezrobocie - obecny stały trend spadkowy notowany jest od 2013 roku.

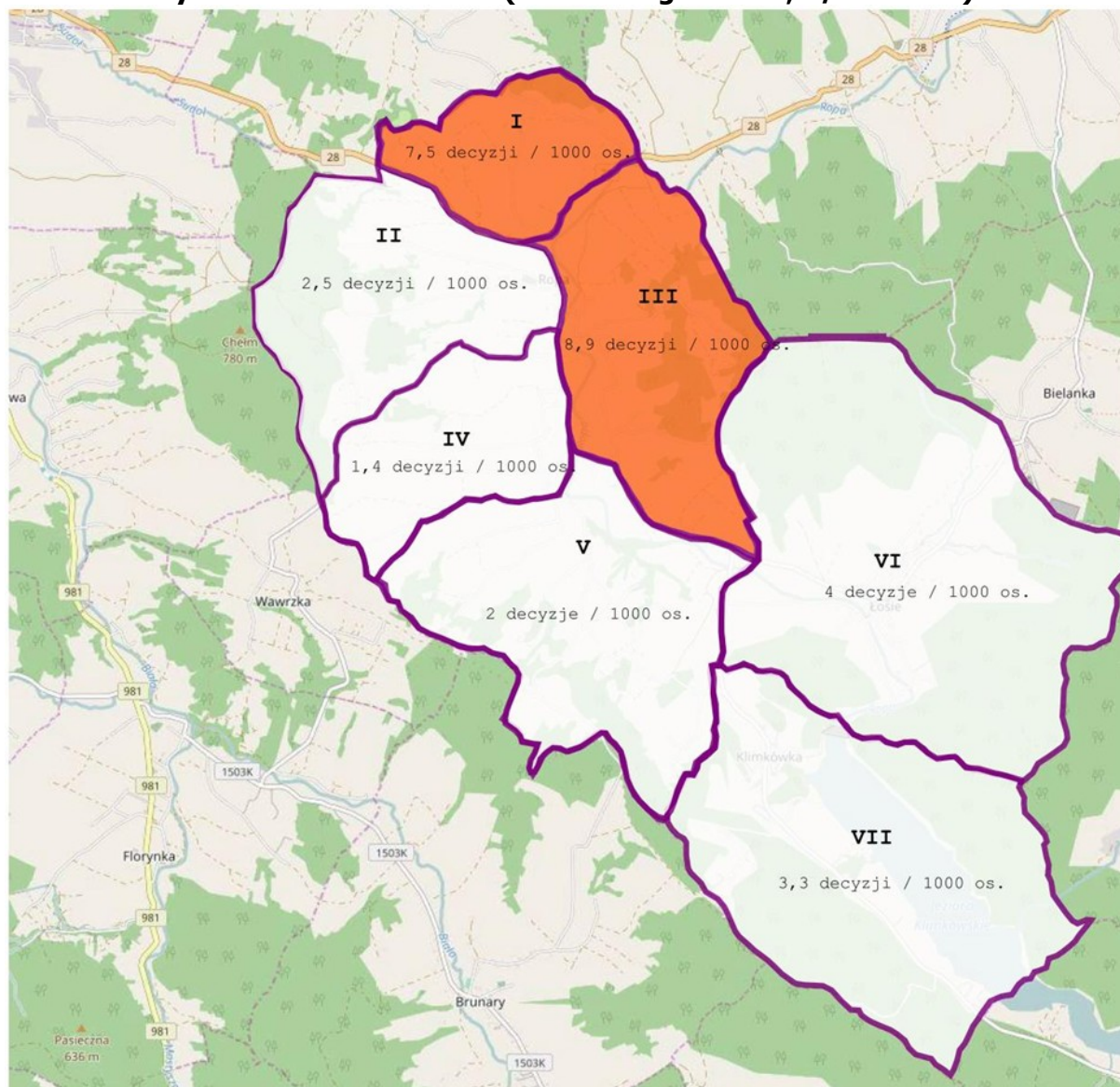
Na koniec 2015 roku poziom bezrobocia w gminie był wyraźnie niższy niż przeciętnie w Polsce (o 1,8%) i województwie małopolskim (o 1%) – wynosił 4,7%. Na uwagę zasługuje fakt, iż spadek bezrobocia był w gminie wyraźnie szybszy – w badanym okresie wynosił 2,5%, podczas gdy w województwie małopolskim – 1,1%.

Wykres 1. UDZIAŁ OSÓB BEZROBOTNYCH WŚRÓD OSÓB W WIEKU PRODUKCYJNYM W GMINIE NA TLE KRAJU I WOJEWÓDZTWA

W związku z brakiem danych statystycznych, umożliwiających przedstawienie parametru bezrobocia z podziałem na jednostki referencyjne, poniżej przedstawiono zestawienie liczby decyzji o pomocy społecznej z tytułu bezrobocia, przyznawanej przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ropie.

Średnio na 1000 mieszkańców gminy, w 2016 roku podjęto 4,3 decyzji o pomocy społecznej z tytułu bezrobocia. Największe nasilenie problemu zdiagnozowano w północnej i północno-wschodniej części gminy, tj. w jednostkach referencyjnych I i III (odpowiednio 7,5 i 8,9 decyzji/1000 os.). Najmniej decyzji podjęto w stosunku do mieszkańców jednostki IV – 1,4/1000 os.

Rysunek 2. BEZROBOCIE (średnia w gminie: 4,3 / 1000 os.)

Źródło: © autorzy OpenStreetMap

LICZBA DECYZJI O POMOCY SPOŁECZNEJ Z TYTUŁU BEZROBOCIA W PRZELICZENIU NA 1000 OSÓB

I	7,5
II	2,5
III	8,9
IV	1,4
V	2,0
VI	3,3
VII	4,0
GMINA ROPA	4,3

2.2 UBÓSTWO

"Ubóstwo" nie jest terminem jednoznacznym. Zasadniczo wyróżnia się jego dwa typy: ubóstwo absolutne, rozumiane jako brak możliwości zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych czy społecznych oraz ubóstwo relatywne - w tym przypadku bierze się pod uwagę dystans dzielący poziom życia jednostki czy gospodarstwa domowego od średniego poziomu życia na danym obszarze.

Pomimo złożoności pojęcia, wciąż podstawowym parametrem określającym poziom ubóstwa jest skala dochodów. Tzw. ustawowa granica ubóstwa aktualizowana jest co 3 lata na drodze rozporządzenia Rady Ministrów², stanowiącego uszczegółowienie zapisów Ustawy z dn. 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Od 1 października 2015 roku obowiązującymi kryteriami dochodowymi są:

- dla osoby samotnie gospodarującej – dochód w wysokości 634 zł,
- dla osoby w rodzinie – dochód w wysokości 514 zł.

POMOC SPOŁECZNA

Za pomoc społeczną w gminie, stanowiącą główne narzędzie przeciwdziałania ubóstwu, odpowiada Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, działający na podstawie Ustawy z dn. 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej. Podstawę i opis możliwych przyczyn udzielenia pomocy społecznej stanowi art. 7 Ustawy. Poza ubóstwem, do najważniejszych zalicza się: bezdomność, bezrobocie, alkoholizm i niepełnosprawność.

Oznacza to, że fakt korzystania z pomocy społecznej nie jest tożsamy z doświadczaniem ubóstwa. W 2014 roku ze środowiskowej pomocy społecznej korzystało prawie 8% ludności kraju (2,95 mln ludzi), z czego jedynie 2,05 mln ludzi w kraju żyło w rodzinach, spełniających kryterium dochodowe ubóstwa.

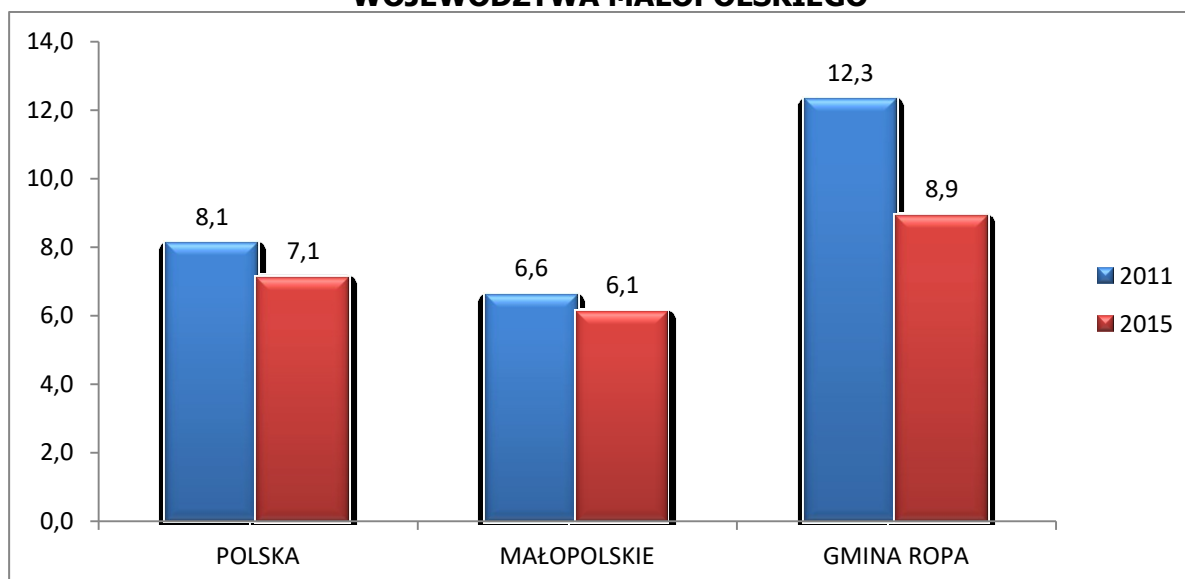
Jak wynika z analizy GUS pn. "Ubóstwo w Polsce w latach 2013 i 2014", najbardziej zagrożoną grupą są dzieci i młodzież. Ponad 10% z nich żyje w skrajnym ubóstwie, podczas gdy analogiczny współczynnik dla osób w wieku produkcyjnym wynosi 7%, a dla osób w wieku poprodukcyjnym - 4,3%. Stąd w polityce społecznej przewidziano odrębne narzędzia dla przeciwdziałania zjawisku właśnie wśród najmłodszych, przede wszystkim zasiłki na dziecko.

Zasiłek na dziecko uzależniony jest przede wszystkim od spełnienia kryterium dochodowego - średnie dochody na osobę w rodzinie nie mogą przekraczać 674 zł lub 764 zł, w przypadku dziecka niepełnosprawnego.

Notowana w ostatnich latach poprawa sytuacji gospodarczej miała wpływ na malejące zapotrzebowanie na pomoc społeczną, której zasięg zmniejszył się w latach 2011 - 2015 z 8,1% do 7,1% w skali kraju oraz z 6,6% do 6,1% w Małopolsce. W gminie Ropa w tym samym okresie odnotowano zdecydowanie szybszy spadek zapotrzebowania na pomoc społeczną – aż o 3,4%.

² ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW z dnia 14 lipca 2015 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej.

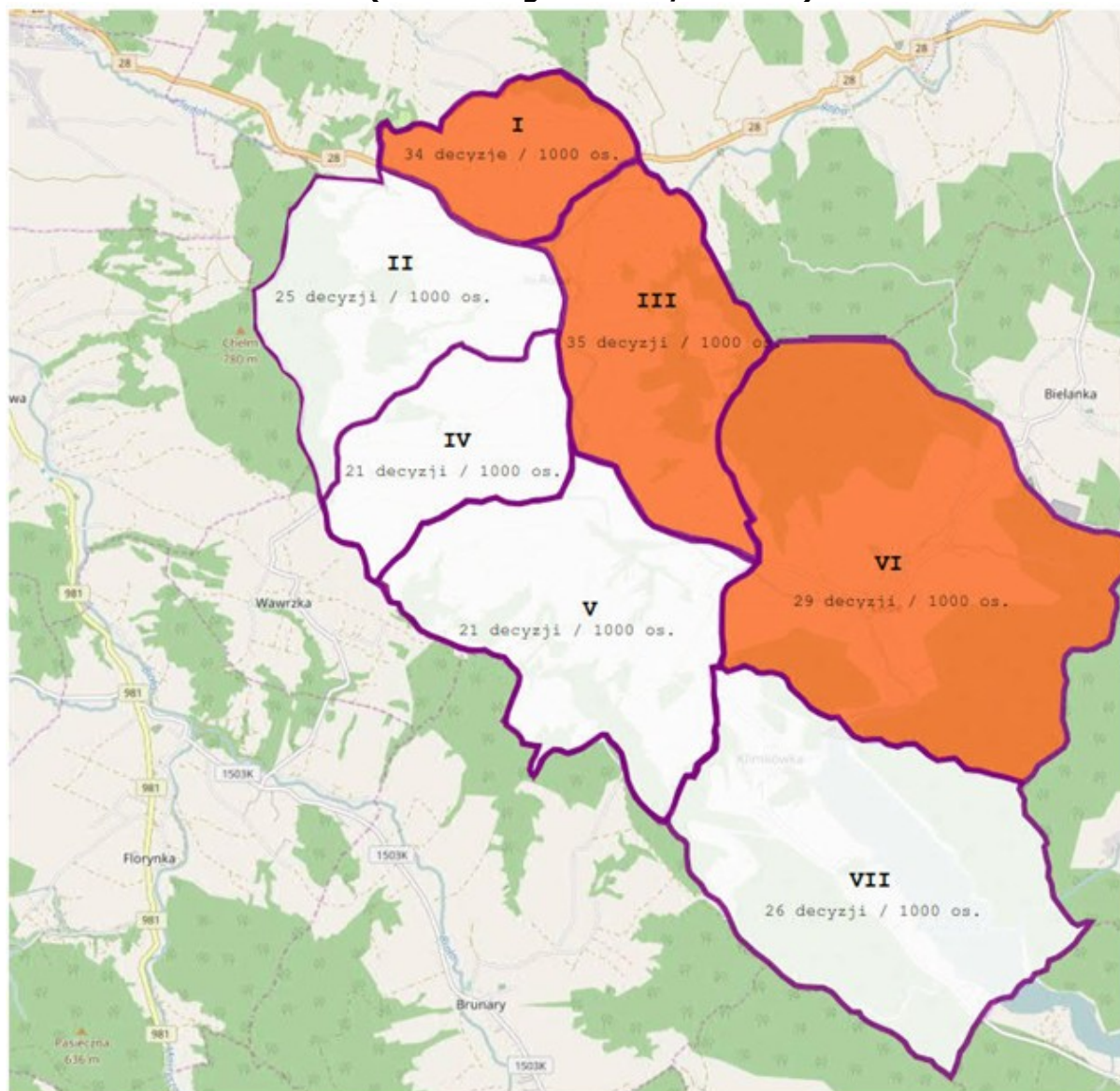
Wykres 2. ZASIĘG POMOCY SPOŁECZNEJ W GMINIE ROPA NA TLE KRAJU I WOJEWÓDZTWA MAŁOPOLSKIEGO

Dla określenia poziomu ubóstwa w poszczególnych jednostkach referencyjnych gminy zastosowano wskaźnik liczby decyzji o pomocy społecznej w przeliczeniu na 1000 mieszkańców – średnio parametr wynosił w 2016 roku 27 decyzji / 1000 os.

Najgorszą sytuację odnotowano w północnej i północno-wschodniej części gminy, tj. w jednostkach referencyjnych I i III (odpowiednio 34 i 35 decyzji). Ponadprzeciętne zapotrzebowanie na wsparcie wykazywali również mieszkańcy sołectwa Łosie (29 decyzji).

Rysunek 3. LICZBA DECYZJI O POMOCY SPOŁECZNEJ Z TYTUŁU UBÓSTA / 1000 os. (średnia w gminie: 27/1000 os.)

Źródło: © autorzy OpenStreetMap

LICZBA DECYZJI O POMOCY SPOŁECZNEJ Z TYTUŁU UBÓSTWA W PRZELICZENIU NA 1000 OSÓB	
I	34
II	25
III	35
IV	21
V	21
VI	29
VII	26
GMINA ROPA	27

BEZROBOCIE I UBÓSTWO - WNIOSKI

Z przytoczonych wyżej danych wynika, że największy problem ubóstwa i bezrobocia istnieje w północnej i północno-wschodniej części gminy - najsłabsza sytuacja pod tym względem występuje w jednostkach referencyjnych I i III.

Należy równocześnie zauważyć, że o ile w przypadku pomocy społecznej z uwagi na bezrobocie, parametry w poszczególnych jednostkach znacznie się różnią, o tyle w przypadku kategorii ubóstwo, różnice są wyraźnie mniejsze - skala wsparcia w poszczególnych jednostkach zawiera się w przedziale 21 - 35 decyzji przedmiotowych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców.

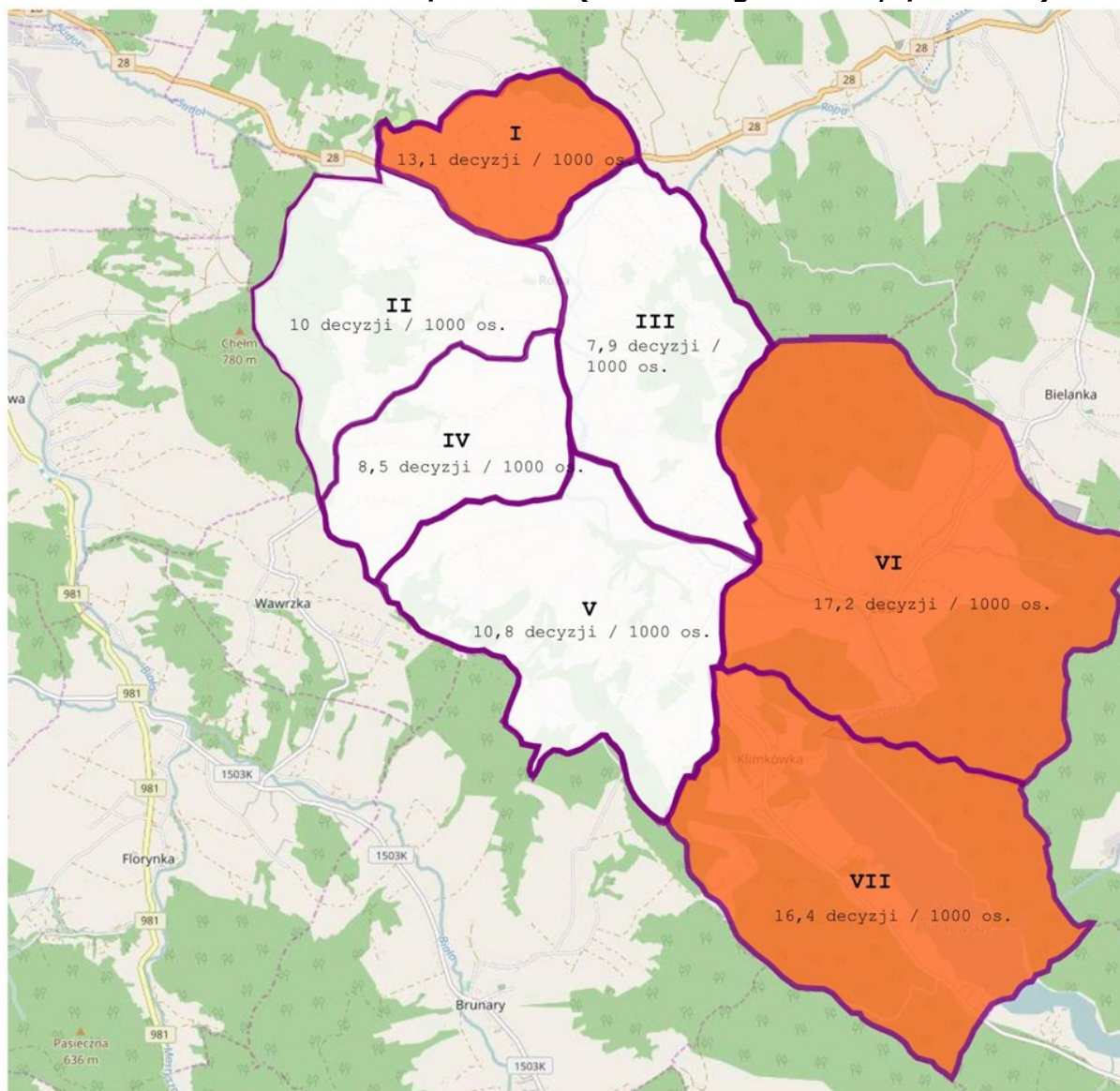
2.3 NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ

Na obecnym etapie nie ma możliwości określenia dokładnej liczby osób niepełnosprawnych w gminie, a tym bardziej - w jej jednostkach referencyjnych. Główny Urząd Statystyczny przyjmuje, że przyjęta metodologia (badanie na próbie 20% wylosowanych mieszkań w kraju, przy czym zakłada się dobrowolność udzielenia odpowiedzi) pozwala na osiągnięcie dokładnych wyników dla jednostek większych, tj. powiatów.

W związku z faktem, iż niepełnosprawność jest daną szczególnie wrażliwą, trudno również o pozyskanie szczegółowych danych w badaniu ankietowym. Nasilenie problemu niepełnosprawności przedstawiono zatem odwołując się do danych pomocy społecznej odnośnie klientów GOPS otrzymujących wsparcie z uwagi na niepełnosprawność.

Średnio na 1000 mieszkańców gminy przypada ponad 11 decyzji o udzieleniu wsparcia z tego tytułu. Najwyższe wskaźniki odnotowano w jednostkach referencyjnych w południowej i południowo-wschodniej części gminy, tj. w sołectwach Łosie i Klimkówka (odpowiednio 17,2 i 16,4 decyzji / 1000 mieszkańców).

Rysunek 4. Rysunek 5. LICZBA DECYZJI O POMOCY SPOŁECZNEJ Z TYTUŁU NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI / 1000 os. (średnia w gminie: 11,3/1000 os.)

Źródło: © autorzy OpenStreetMap

LICZBA DECYZJI O POMOCY SPOŁECZNEJ ZE WZGLĘDU NA NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ W PRZELICZENIU NA 1000 OSÓB	
I	13,1
II	10
III	7,9
IV	8,5
V	10,8
VI	17,2
VII	16,4
GMINA ROPA	11,3

NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ - WNIOSKI

O ile zasadniczo poziom zapotrzebowania na pomoc społeczną w sołectwach Łosie i Klimkówka nie jest wysoki, o tyle mieszkańcy stosunkowo często otrzymują wsparcie ze względu na niepełnosprawność.

Średnia wynosząca odpowiednio 17,2 i 16,4 decyzji o wsparciu na 1000 mieszkańców jest wyższa od średniej w gminie o 45 - 50%.

2.4 EDUKACJA I OPIEKA NAD DZIEĆMI

Zakres edukacji publicznej należy do zadań własnych gminy, co wynika z art. 7 Ustawy z dn. 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym. Podstawowym dla organizacji szkolnictwa aktem jest Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty. Z Ustawy wynika nie tylko obowiązek zapewnienia odpowiedniej infrastruktury w granicach gminy, ale też zlokalizowania jej w odpowiedniej odległości od miejsca zamieszkania uczniów. Zgodnie z postanowieniami art. 17 ust. 2 Ustawy, droga dziecka do placówki szkolnej nie może przekraczać 3 km (w przypadku dzieci uczęszczających do przedszkoli i uczniów klas I-IV szkół podstawowych) i 4 km w przypadku uczniów V i VI klasy szkoły podstawowej i gimnazjum. W przeciwnym wypadku, gmina zobowiązana jest do zorganizowania bezpłatnego transportu lub zwrotu kosztów przejazdu dziecka środkami transportu publicznego.

W gminie działają następujące samorządowe placówki przedszkolne i edukacyjne:

SOŁECTWO ROPA

- Zespół Szkolno-Przedszkolny w Łosiu
- Szkoła Podstawowa nr 2 w Ropie

SOŁECTWO ŁOSIE

- Zespół Szkolno-Przedszkolny w Łosiu

Poziom edukacji najczęściej mierzony jest na jeden z dwóch sposobów; przy pomocy danych statystycznych dotyczących wyników egzaminów lub skali staminowej, pozwalającej określić, jaki wynik uzyskał uczeń na tle innych zdających.

Dla przedstawienia poziomu wyników uczniów porównano średnie wyniki w skali staminowej w szkołach podstawowych. Ze względu na stosunkowo niewielką liczbę zdających, uniemożliwiającą efektywne porównanie wyników dla danego roku metodami statystycznymi, przedstawiono średnie dla lat 2012 - 2016.

Tabela 3. WYNIKI SPRAWDZIANU PO 6. KLASIE W SZKOŁACH PODSTAWOWYCH GMINY ROPA W LATACH 2012 - 2016 - SKALA STAMINOWA

PLACÓWKA	JEDNOSTKI REFERENCYJNE	2012	2013	2014	2015	2016	ŚREDNIA
Zespół Szkolno-Przedszkolny w Łosiu	VI i VII	5	9	3	8	9	6,8
Szkoła Podstawowa nr 1 im. KaOSG w Ropie	I, II i III	4	4	4	4	6	4,4
Szkoła Podstawowa nr 2 w	III, IV i V	6	5	4	6	5	5,2

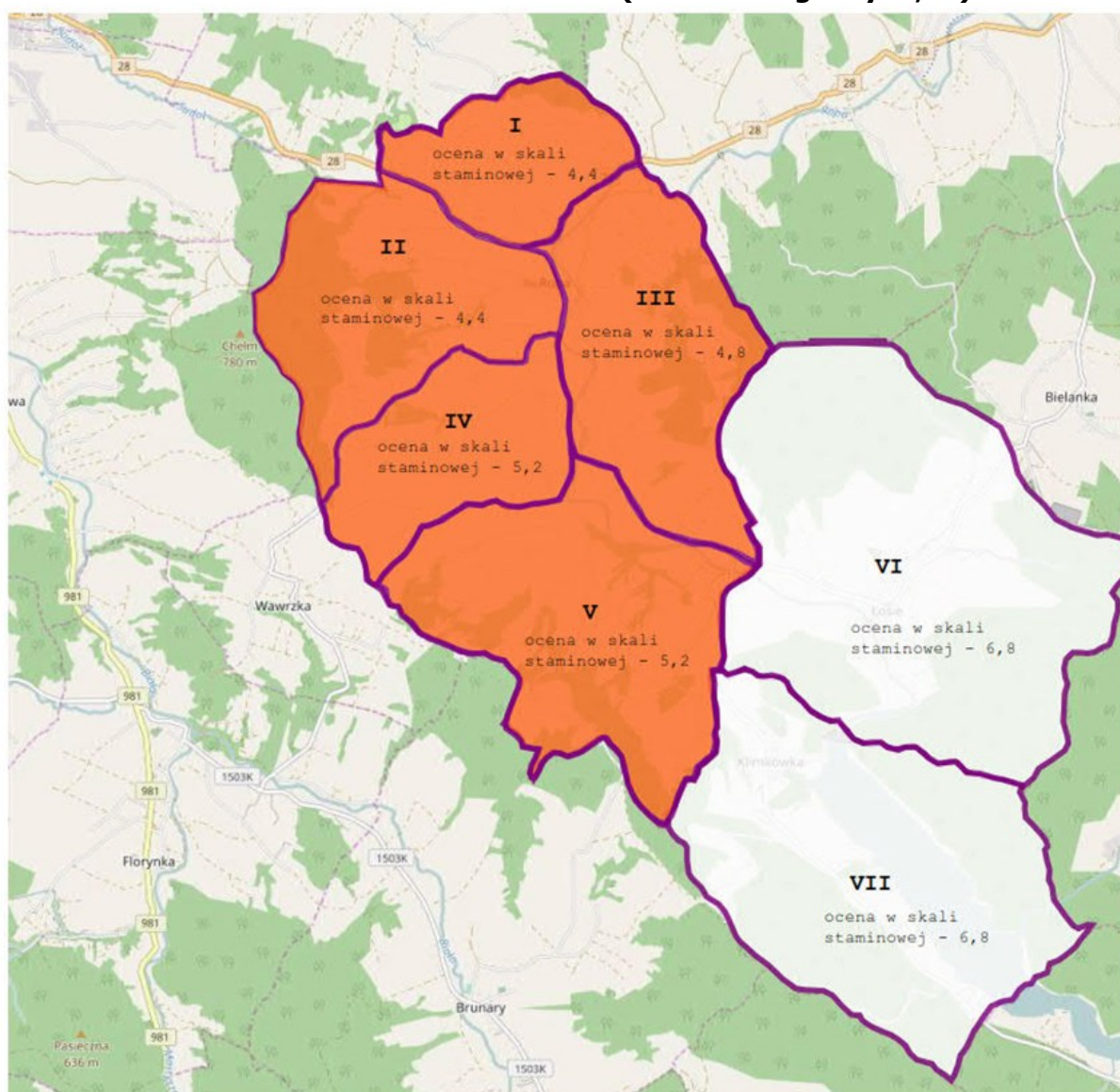
DIAGNOZA SŁUŻĄCA WYZNACZENIU OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI GMINY ROPA

Ropie							
średnia		5,00	6,00	3,67	6,00	6,67	5,47

Statystycznie najlepsze wyniki uzyskiwały dzieci z Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Łosiu. Na uwagę zasługuje fakt, iż w 2016 roku szkoła uzyskała najlepszy wynik w powiecie gorlickim. W badanym okresie tylko raz uzyskiwano tu wyniki słabsze niż w pozostałych placówkach w gminie (2014 rok).

Najniższe parametry dot. wyników sprawdzianu po 6. klasie uzyskała Szkoła Podstawowa nr 1 w Ropie, przy czym warto zauważyć, że w 2016 roku nastąpiła wyraźna poprawa.

Rysunek 6. ŚREDNIE WYNIKI SPRAWDZIANU PO 6. KLASIE W JEDNOSTKACH REFERENCYJNYCH GMINY ROPA (średnio dla gminy: 5,47)

Źródło: © autorzy OpenStreetMap

WYNIKI SPRAWDZINU PO 6. KLASIE - SKALA STAMINOWA (ŚREDNIE WYNIKI Z LAT 2012 - 2016)	
I	4,40
II	4,40
III	4,80
IV	5,20
V	5,20
VI	6,80
VII	6,80
GMINA ROPA	5,47

EDUKACJA - WNIOSKI
Analiza wyników sprawdzianu po szkole podstawowej wykazała, że poziom w poszczególnych placówkach znacznie się różni. Natomiast przedstawienie danych z kilku lat pod rząd pozwoliło stwierdzić, że tendencja jest stała. Zdecydowanie najlepszą spośród trzech szkół podstawowych jest szkoła w Łosiu, dla której średni pomiar wyników w skali staminowej wynosił w ubiegłych latach 6,8 punktów. W tym samym czasie placówki z sołectwa Ropa odnotowały wyniki 4,4 i 5,2.

2.5 KAPITAŁ SPOŁECZNY

Kapitał społeczny można zdefiniować za Francisem Fukuyamą jako „zestaw nieformalnych wartości i norm etycznych wspólnych dla członków określonej grupy i umożliwiających im skuteczne współdziałanie”. Wspólne wartości wzmacniają zaufanie, a to z kolei pozwala wspólnocie działać bardziej skutecznie.

W społeczeństwach zachodnich, przejawem współdziałania obywateli na poziomie lokalnym są przede wszystkim zaangażowanie w sprawy samorządu lokalnego i aktywność w ramach organizacji pozarządowych.

Parametrem, który służy najczęściej do opisu zaangażowania mieszkańców w sprawy społeczności lokalnej i kraju jest frekwencja wyborcza. W poniższej tabeli podano wybrane dane odnośnie frekwencji w poszczególnych lokalach wyborczych i jednostkach referencyjnych.

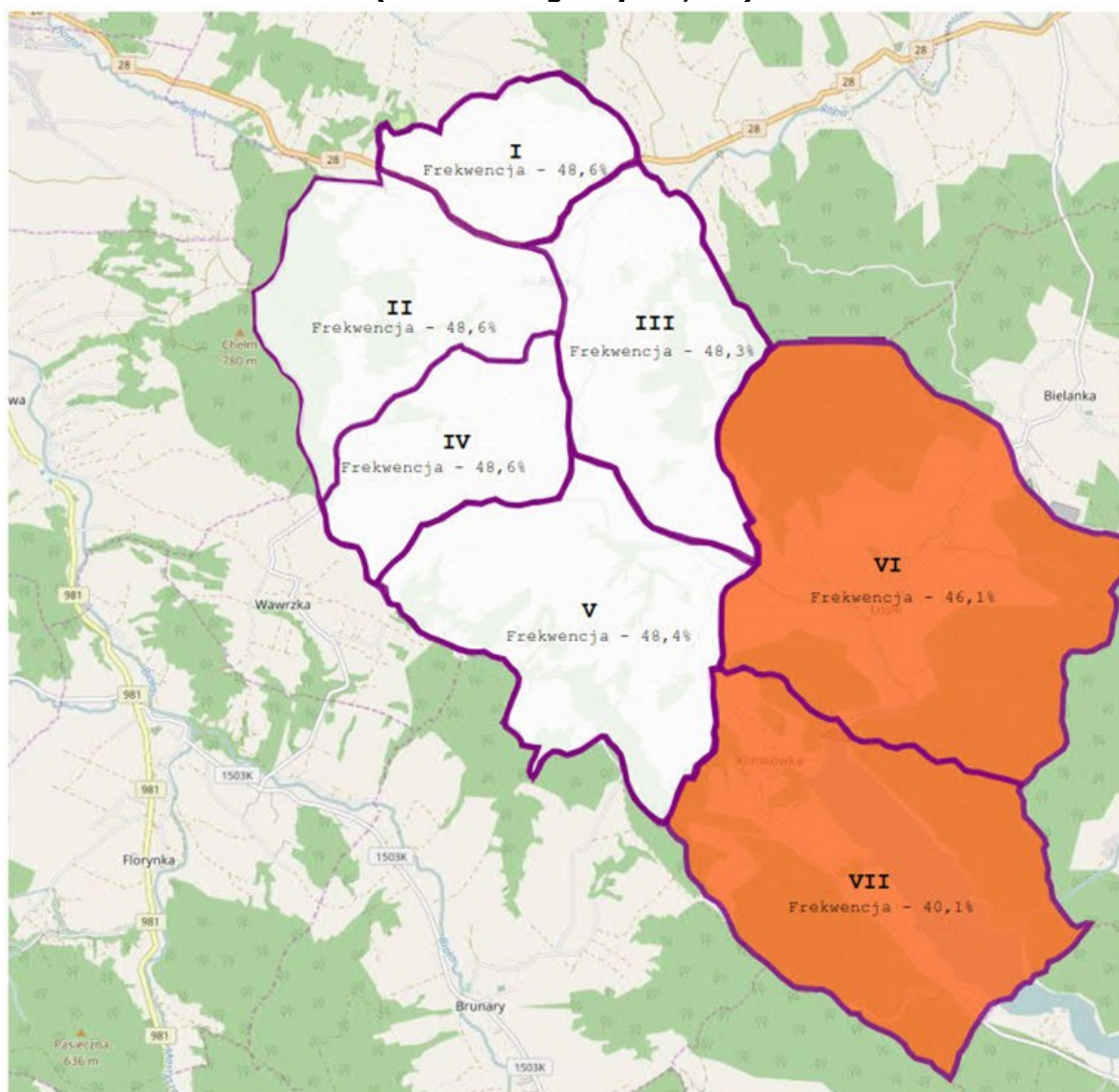
Jak widać, poszczególne średnie są bardzo zbliżone, a jedyną jednostką, w której odnotowano dużo słabszy wynik była Klimkówka.

Tabela 4. FREKWENCJA WYBORCZA W GMINIE ROPA

LOKALE WYBORCZE	OBWÓD WYBORCZY	JEDNOSTKI REFERENCYJNE	PARLAMENTARNE (SEJM) - 2015 [%]	PREZYDENCKIE - 2015 [%]	DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO - 2014 [%]	SAMORZĄDO- WE - 2014 [%]	ŁĄCZNIE
Dom Pomocy Społecznej, Klimkówka 67	Sołectwo Klimkówka	VII	37,89%	52,40%	21,09%	48,82%	40,05%
Szkoła Podstawowa, Łosie 120	Sołectwo Łosie	VI	49,44%	56,65%	27,32%	51,03%	46,11%
Urząd Gminy Ropa (świątlica), Ropa 733	Od strony południowo-wschodniej granica z miejscowością Klimkówka, od strony wschodniej granica z miejscowością Łosie, od strony północno-wschodniej granica z miejscowością Szymbark, od strony północno zachodniej i zachodniej rzeka Ropa do działki nr 3649 do drogi gminnej nr 3543 i dalej tą drogą, a następnie droga gminna nr 3526 do granicy z miejscowością Wawrzka, od strony południowo zachodniej i południowej granica z miejscowością Wawrzka i Brunary.	III, V	54,99%	61,01%	28,55%	48,69%	48,31%
Szkoła Podstawowa nr 1, Ropa 780	Od strony północno wschodniej granica z miejscowością Szymbark, od strony północno-zachodniej granica z miejscowością Gródek, od strony południowo-zachodniej granica z miejscowością Grybów do działki leśnej nr 3663 i dalej jej granica do drogi gminnej nr 3464, od strony południowej droga gminna Nr 3464 do działki 2955 i dalej ciek wodny nr 3652 do rzeki Ropa, od strony południowo-wschodniej rzeka Ropa do granicy z miejscowością Szymbark.	I, II, IV	53,32%	59,72%	33,01%	48,41%	48,62%

Urząd Gminy Ropa (sala obrad), Ropa 733	Od strony północnej ciek wodny nr 3652 do działki nr 2955 i dalej droga gminna nr 3464 do granicy działki leśnej nr 3663, od strony zachodniej granica działki leśnej nr 3663 i granica z miejscowością Wawrzka do drogi gminnej nr 3526, od strony południowo-wschodniej droga nr 3526, dalej droga nr 3543 i ciek wodny nr 3649 i działka nr 3540 do rzeki Ropa, od strony wschodniej rzeka Ropa do cieku wodnego nr 3652.	IV, V	52,37%	58,84%	31,27%	51,46%	48,49%
GMINA			52,05%	58,99%	29,40%	49,74%	47,55%

Rysunek 7. FREKWENCJA WYBORCZA W GMINIE ROPA W LATACH 2014 - 2015
(średnio dla gminy: 47,5%)

Źródło: © autorzy OpenStreetMap

ŚREDNIA FREKWENCJA WYBORCZA W LATACH 2014 - 2015		
I		48,6%
II		48,6%
III		48,3%
IV		48,6%
V		48,4%
VI		46,1%
VII		40,1%
GMINA ROPA		47,5%

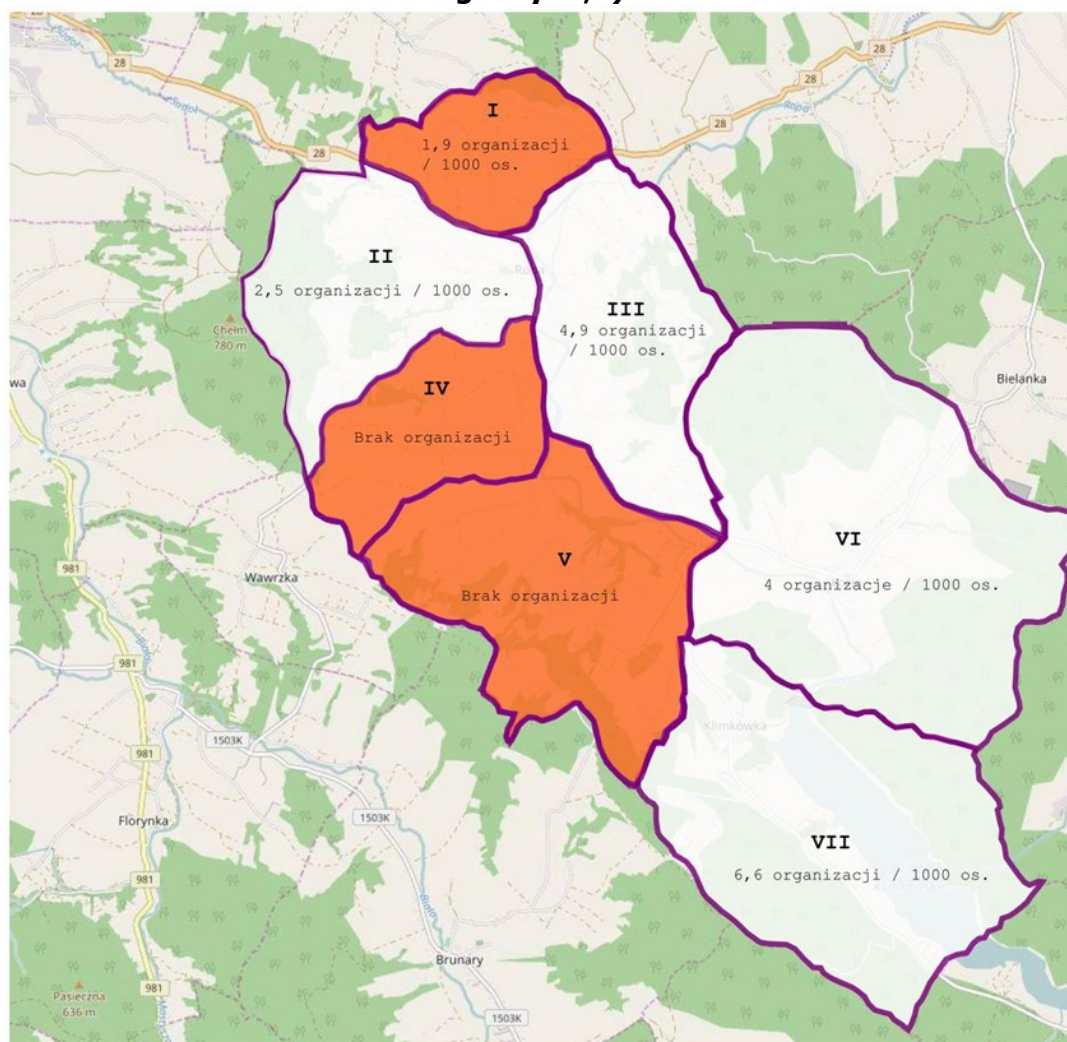
ORGANIZACJE POZARZĄDOWE

W gminie działają 3 główne typy organizacji, tj.:

1. Organizacje tradycyjnie ugruntowane w przestrzeni społecznej na terenach wiejskich, zwłaszcza ochotnicze straże pożarne, ale też Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe,
2. Stowarzyszenia i fundacje, tj. organizacje powstałe po 1989 roku,
3. Kluby sportowe, w tym kluby działające przy placówkach szkolnych.

Średnio w gminie na 1000 mieszkańców przypada 2,5 organizacji pozarządowej. Nie stwierdzono istnienia NGO w jednostkach IV i V, tj. w południowo-zachodniej części sołectwa Ropa. Statystycznie najwyższe parametry liczby organizacji przypadających na 1000 mieszkańców odnotowano w sołectwie Klimkówka. Należy jednak zauważyć, że działają tam tylko organizacje pierwszego typu, tzn. ochotnicza straż pożarna i oddział WOPR. Nie ma natomiast organizacji stworzonych w ostatnich latach od podstaw.

Rysunek 8. LICZBA ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH W JEDNOSTKACH REFERENCYJNYCH W PRZELICZENIU NA 1000 MIESZKAŃCÓW (średnio dla gminy: 2,5)

Źródło: © autorzy OpenStreetMap

Tabela 5. ORGANIZACJE POZARZĄDOWE W JEDNOSTKACH REFERENCYJNYCH GMINY ROPA

ORGANIZACJA	ADRES	JEDNOSTKA REFERENCYJNA	POPULACJA	LICZBA ORGANIZACJI	LICZBA ORGANIZACJI / 1000 os.
Stowarzyszenie Pogranicza	ROPA 652	I	536	1	1,9
Beskidzka Akademia Piłkarska	ROPA 815	II	799	2	2,5
Ludowy Uczniowski Klub Sportowy "Tytan" Ropa	ROPA 780	II			
Stowarzyszenie na rzecz Rozwoju Gminy Ropa	ROPA 733	III	1015	5	4,9
Fundacja "Szlachetne Zdrowie..."	ROPA 578	III			
Stowarzyszenie Miłośników Wsi Ropa	ROPA 733	III			
Ochotnicza Straż Pożarna w Ropie	ROPA 733	III			
Klub Sportowy Ropa	ROPA 733	III			
Klub Sportowy Łosie	ŁOSIE 36	VI	754	3	4,0
Ochotnicza Straż Pożarna w Łosiu	ŁOSIE	VI			
Stowarzyszenie "Skrawek Nieba"	ŁOSIE 92	VI			
Gorlickie Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe (WOPR)	KLIMKÓWKA	VII	304	2	6,6
Ochotnicza Straż Pożarna w Klimkówce	KLIMKÓWKA 44	VII			
ŁĄCZNIE			5128	13	2,5

DIAGNOZA SŁUŻĄCA WYZNACZENIU OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI GMINY ROPA

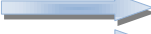
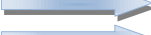
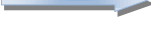
KAPITAŁ SPOŁECZNY I AKTYWNOŚĆ MIESZKAŃCÓW - WNIOSKI

Mieszkańcy gminy Ropa wykazują stosunkowo wysoki poziom aktywności obywatelskiej. Dotyczy to przede wszystkim działalności w ramach organizacji pozarządowych, zwłaszcza stowarzyszeń i fundacji. W liczącej nieco ponad 5000 mieszkańców gminie działa 5 organizacji "nowego typu", co w przypadku terenów wiejskich jest raczej rzadko spotykane. Najwięcej organizacji zarejestrowanych jest w III jednostce gminy, co łączyć należy z faktem, iż zlokalizowane są tu główne obiekty publiczne. Brak zarejestrowanych organizacji stwierdzono w jednostkach IV i V.

W gminie odnotowano również stosunkowo wysoką frekwencję wyborczą. W tym przypadku na niekorzyść wyróżnia się sołectwo Klimkówka (ponad 7% niższa frekwencja niż przeciętnie w gminie).

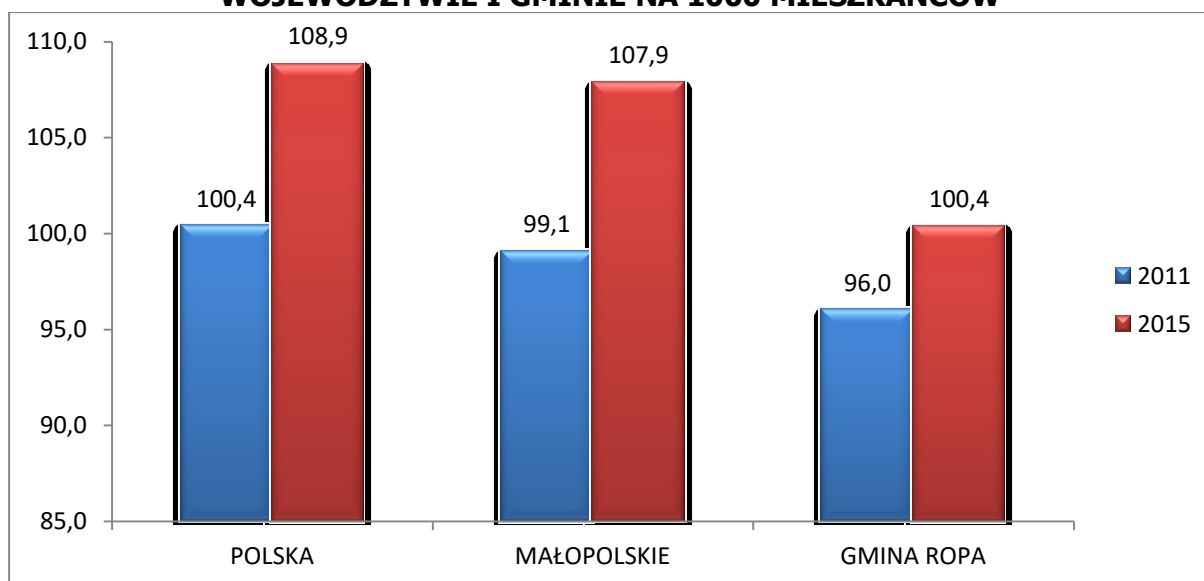
3. GOSPODARKA I PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ

W kraju notuje się systematyczny wzrost liczby podmiotów gospodarki narodowej, przy czym związane jest to przede wszystkim ze zwiększeniem liczby mikroprzedsiębiorstw, tzn. firm zatrudniających do 9 osób. Liczba małych podmiotów zmniejszyła się po latach największego nasilenia kryzysu gospodarczego (lata 2008 - 2009), a następnie ustabilizowała się. Liczba największych firm systematycznie spada.

Zatrudnienie	2009		2015
0-9	3,74 mln		4,18 mln
10-49	159,7 tys.		147,1 tys.
50-249	29,7 tys.		29,2 tys.
250-1000	4,06 tys.		3,68 tys.
1000+	827		768

W latach 2011 - 2015 średnia liczba podmiotów gospodarczych przypadających na 1000 mieszkańców systematycznie rósł. Podobna tendencja obserwowana była w gminie Ropa, przy czym tempo wzrostu było mniejsze.

Wykres 3. LICZBA PODMIOTÓW GOSPODARKI NARODOWEJ W KRAJU, WOJEWÓDZTWIE I GMINIE NA 1000 MIESZKAŃCÓW

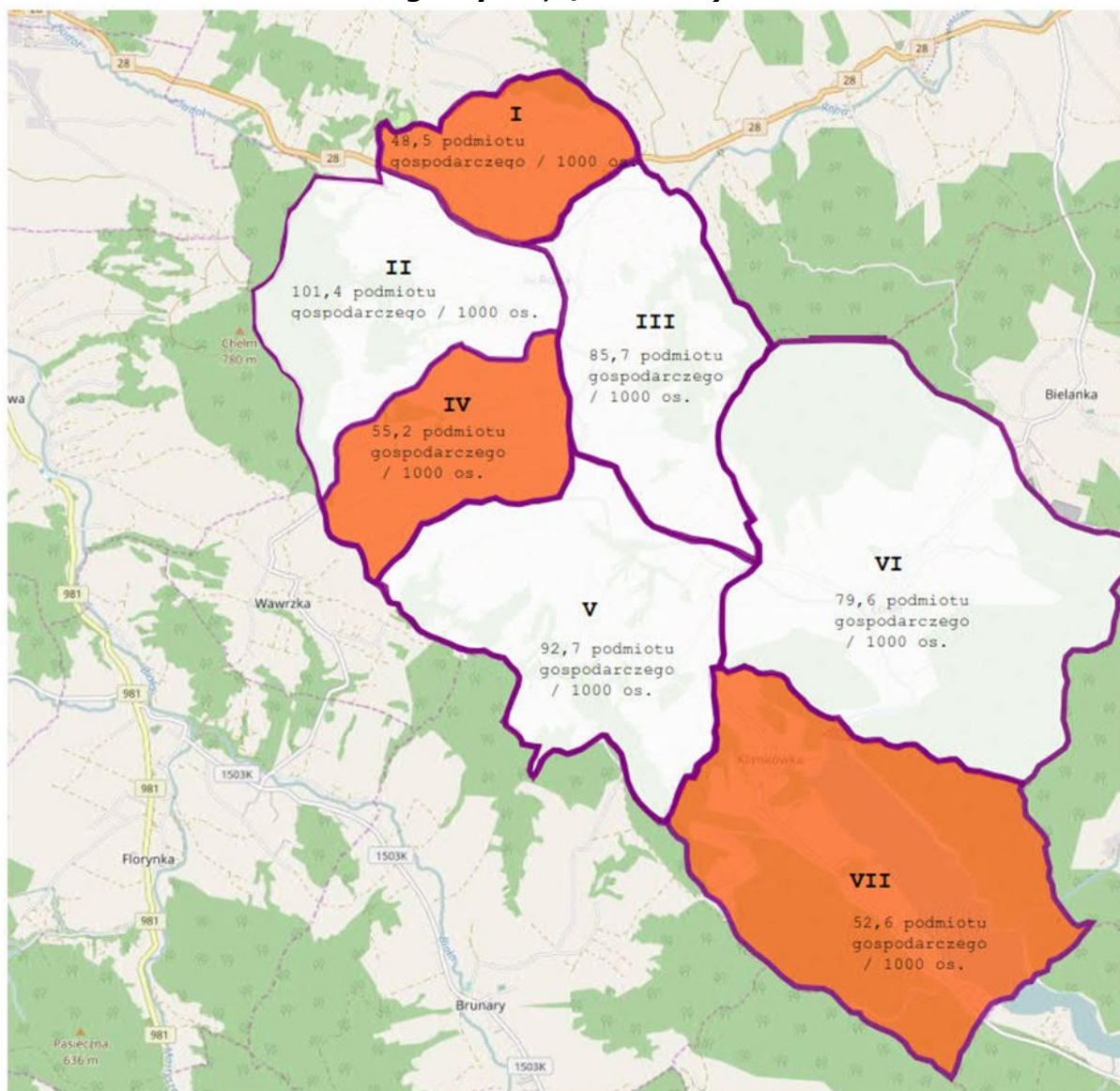

Źródło: GUS

Dla określenia rozwoju działalności gospodarczej w poszczególnych jednostkach referencyjnych zastosowano wskaźnik liczby podmiotów gospodarczych przypadających na 1000 mieszkańców, przy czym źródłem danych była Centralna Ewidencja i Informacja o Działalności Gospodarczej.

Najwyższe parametry statystyczne odnotowano w II jednostce referencyjnej, najniższe - w jednostkach I, IV i VII, gdzie liczba podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców była 35 - 40% niższa niż średnio w gminie.

Rysunek 9. LICZBA PODMIOTÓW GOSPODARCZYCH W JEDNOSTKACH REFERENCYJNYCH W PRZELICZENIU NA 1000 MIESZKAŃCÓW (średnio dla gminy: 78,6/ 1000 os.)

LICZBA PODMIOTÓW GOSPODARCZYCH NA 1000 MIESZKAŃCÓW	
I	48,5
II	101,4
III	85,7
IV	55,2
V	92,7
VI	79,6
VII	52,6
GMINA ROPA	78,6

Źródło: CEIDG

GOSPODARKA - WNIOSKI

Z przytoczonych wyżej danych wynika, że rozkład podmiotów gospodarczych w poszczególnych jednostkach znacznie się różni, przy czym należy tu poczynić dwie obserwacje:

- po pierwsze stwierdzono niską liczbę podmiotów gospodarczych w jednostce I, zlokalizowanej wzdłuż drogi krajowej - a zatem w tym przypadku obecność głównego ciągu drogowego regionu nie wpłynęła na znaczny rozwój przedsiębiorczości,
- po drugie odnotowano niską liczbę podmiotów gospodarczych w jednostce VII, tj. w otoczeniu Jeziora Klimkówka - w tym przypadku warto zauważyć, że statystyka tylko częściowo oddaje rzeczywisty poziom aktywności gospodarczej mieszkańców. Działające tu gospodarstwa agroturystyczne nie zawsze są zarejestrowane jako podmioty gospodarcze (w przypadku agroturystyki obowiązek rejestrowania firmy dotyczy tylko rolników udostępniających gościom więcej niż 5 pokoi).

4. WARUNKI ŚRODOWISKOWE

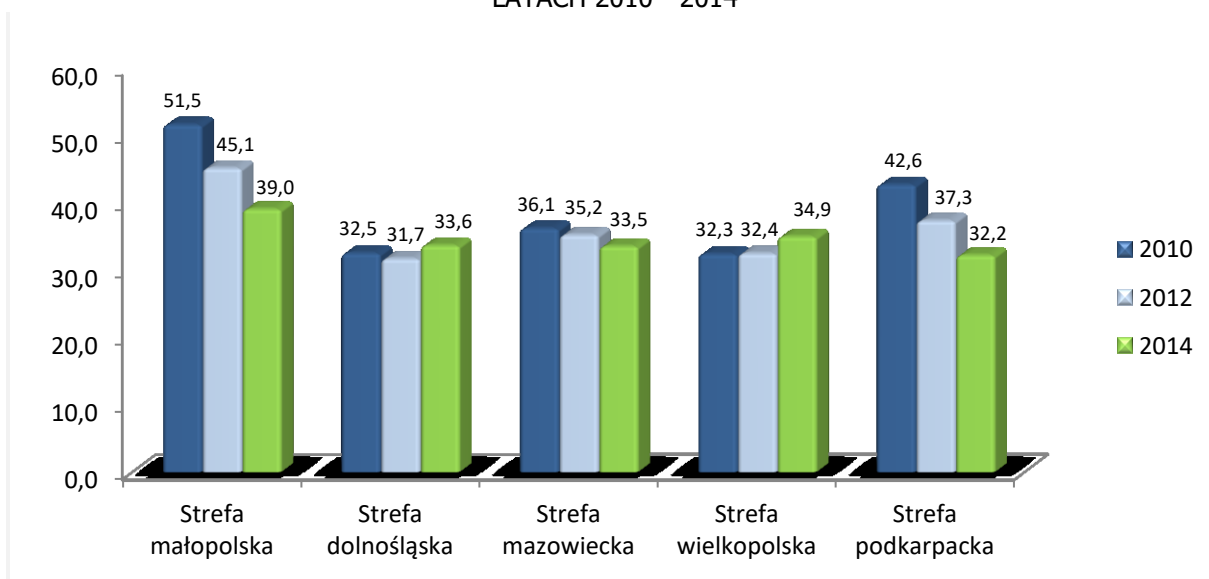
4.1 JAKOŚĆ POWIETRZA

Główne parametry środowiska naturalnego w kraju i województwie systematycznie poprawiają się. Wpływ na to mają różne czynniki, do najważniejszych należą:

- Rozwój technologii umożliwiający osiąganie lepszych parametrów energetycznych urządzeń, pojazdów i budynków, w ślad za którym idą zmiany prawne,
- Działania inwestycyjne w przemyśle, których rezultatem jest wdrożenie energooszczędnych procesów produkcyjnych,
- Działania inwestycyjne w przestrzeni publicznej oraz w sektorze komunalno-bytowym, w tym termomodernizacja budynków, wpływająca na zmniejszenie zanieczyszczenia powietrza oraz rozbudowa infrastruktury wodno-kanalizacyjnej, wpływająca na zmniejszenie zanieczyszczenia wód,
- Inne procesy, w tym wdrażanie programów edukacji ekologicznej czy zmiana trybu życia, zwłaszcza w dużych miastach (np. przesiadanie się z samochodów do transportu publicznego lub na rowery).

Tendencję zobrazowano, przedstawiając średnie roczne zanieczyszczenie powietrza pyłem PM₁₀ w wybranych strefach na terenie kraju. Poprawę obserwuje się zwłaszcza w strefach położonych w południowych województwach, które pierwotnie wykazywały wyższe zanieczyszczenie (małopolskie, podkarpackie).

Wykres 4. ZANIECZYSZCZENIE POWIETRZA PYŁEM PM₁₀ W WYBRANYCH STREFACH W KRAJU W LATACH 2010 - 2014

Źródło: <http://powietrze.gios.gov.pl/pjp/archives>, opracowanie własne

Gmina Ropa położona jest w najmniej zanieczyszczonym obszarze województwa małopolskiego. Wynika to z niewielkiego zagęszczenia ludności w granicach samej gminy, jak i w gminach sąsiednich. Jedynym istotnym ośrodkiem miejskim regionu jest miasto Gorlice, położone w odległości ok. 10 km w linii prostej od północno wschodniej granicy gminy. Do 2010 roku, gmina Ropa przynależała do gorlicko-limanowskiej strefy ochrony powietrza. W wyniku przeprowadzonej reorganizacji, weszła w skład strefy małopolskiej ochrony powietrza (kod strefy: PL1203).

Spośród najważniejszych źródeł zanieczyszczeń powietrza na terenie gminy, należy wymienić:

1) Niską emisję, pochodzącą z indywidualnych źródeł ogrzewania - na terenie gminy część budynków podłączonych jest do sieci gazowej. Pozostałe ogrzewane są paliwem stałym - węglem i drewnem. Poniższa tabela została opracowana na bazie badania ankietowego prowadzonego na potrzeby opracowania *Planu Gospodarki Niskoemisyjnej Gminy Ropa na lata 2015 - 2020*, w którym zebrano dane odnośnie 300 budynków mieszkalnych. Zgodnie z ankietyzacją, najwyższy odsetek budynków ogrzewanych węglem zlokalizowanych jest w II i III jednostce referencyjnej (odpowiednio 68 i 64%). Jednak pod względem nagromadzenia tego typu budynków, najwyższe parametry wykazuje jednostka IV, co wynika ze stosunkowo niewielkiej powierzchni. Parametry powyżej średniej notowane są w całym sołectwie Ropa.

Tabela 6. SZACOWANA LICZBA KOTŁÓW WĘGLOWYCH W BUDYNKACH MIESZKALNYCH W PRZELICZENIU NA km²

JEDNOSTKA REFERENCYJNA	POWIERZCHNIA	SZACOWANY ODSETEK KOTŁÓW WĘGLOWYCH	SZACOWANA LICZBA KOTŁÓW WĘGLOWYCH / km ²
I	2,24	43%	23,96
II	4,24	68%	28,78
III	8,86	52%	11,94
IV	3,08	64%	31,51
V	7,40	58%	16,55
VI	13,17	35%	4,30
VII	10,10	50%	3,22
GMINA	49,09	49%	10,92

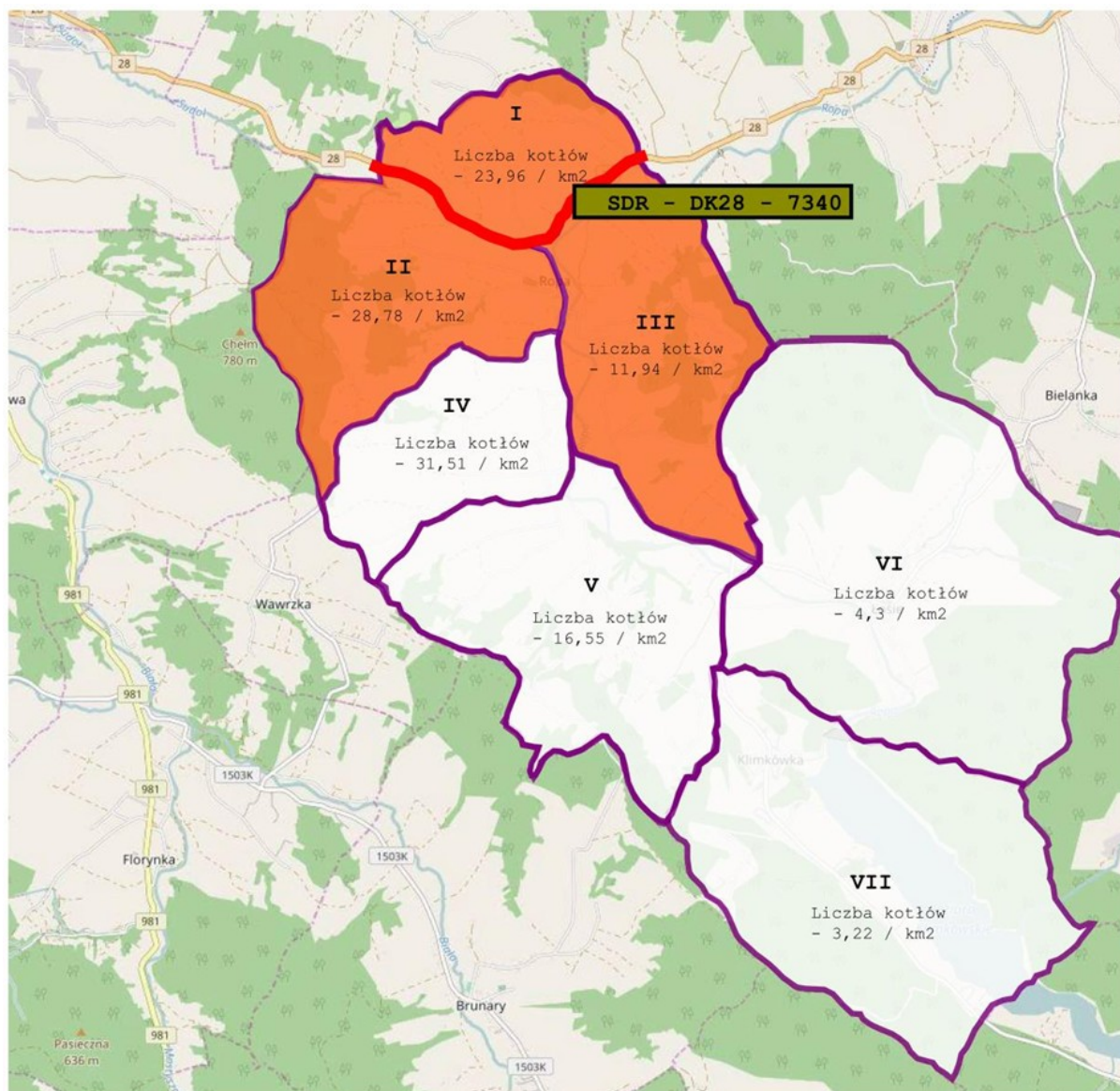
2) Źródła liniowe, tzn. główne ciągi drogowe. Przez terytorium gminy Ropa biegnie droga krajowa nr 28, którą zgodnie z pomiarem średniego dobowego natężenia ruchu z 2015 roku, porusza się 7340 pojazdów na dobę.

Biorąc pod uwagę przyjęty podział terytorialny, DK28 położona jest na granicy jednostek referencyjnych I, II i III.

Tabela 7. ŚREDNIE DOBOWE NATĘŻENIE RUCHU NA DRODZE KRAJOWEJ NR 28

POJAZDY - ŁĄCZNIE	SAMOCCHODY OSOBOWE	SAMOCCHODY DOSTAWCZE	SAMOCCHODY CIĘŻAROWE
7340	6171	541	445

Rysunek 10. LOKALIZACJA ŹRÓDEŁ ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA W JEDNOSTKACH REFERENCYJNYCH GMINY ROPA

STAN ŚRODOWISKA - WNIOSKI

Na terenie gminy nie stwierdzono istotnych problemów środowiskowych. Pomimo tego, w związku z wymogami metodologicznymi przeprowadzono analizę terytorialną. Główne nasilenie źródeł zanieczyszczeń zdiagnozowano w północnej części gminy, tj. w jednostkach referencyjnych I, II i III - zanieczyszczenie wynika z kumulacji kotłów węglowych i drogi krajowej nr 28.

5. PARAMETRY PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNE

Z punktu widzenia Ustawy z dn. 9 października 2015 roku o rewitalizacji, w zakres deficytów przestrzenno - funkcjonalnych w gminie zalicza się przede wszystkim niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę techniczną i społeczną, brak dostępu do podstawowych usług, niedostosowanie rozwiązań urbanistycznych do zmieniającej się funkcji obszaru, niewystarczającą obsługę komunikacyjną, a także niskiej jakości tereny publiczne.

Stąd w rozdziale przeanalizowano:

1. Jakość przestrzeni i infrastruktury użyteczności publicznej, ze szczególnym uwzględnieniem obiektów kulturalnych i sportowych,
2. Jakość sieci komunikacyjnej i transportu zbiorowego, a także ich wpływu na sytuację mieszkańców.

5.1. DOSTĘPNOŚĆ OBIEKTÓW PUBLICZNYCH

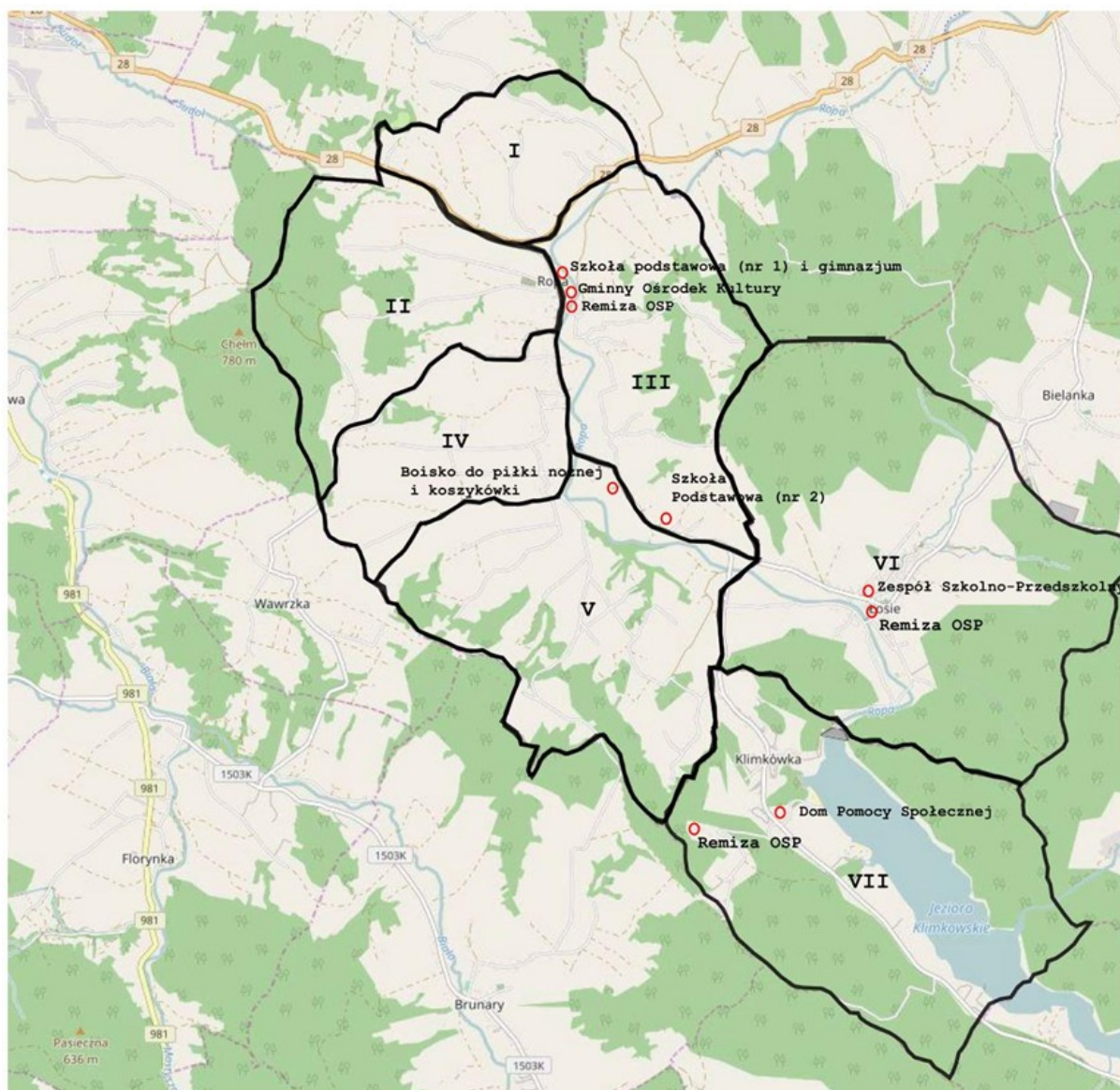
Jak wynika z przedstawionej niżej mapy, obiekty publiczne są rozlokowane na terenie gminy stosunkowo równomiernie. Obiekt kultury lub wielofunkcyjne działają w każdym sołectwie.

Brak tego typu obiektów w jednostkach referencyjnych I, II i IV, choć należy w tym przypadku zauważyć, że odległość poszczególnym terenów zabudowy mieszkalnej od infrastruktury nie przekracza 2 - 3 km.

W gminie zlokalizowane są:

- 3 obiekty szkolne,
- 3 remizy OSP,
- Gminny Ośrodek Kultury, wraz z Filią w Klimkówce,
- Boiska sportowe.

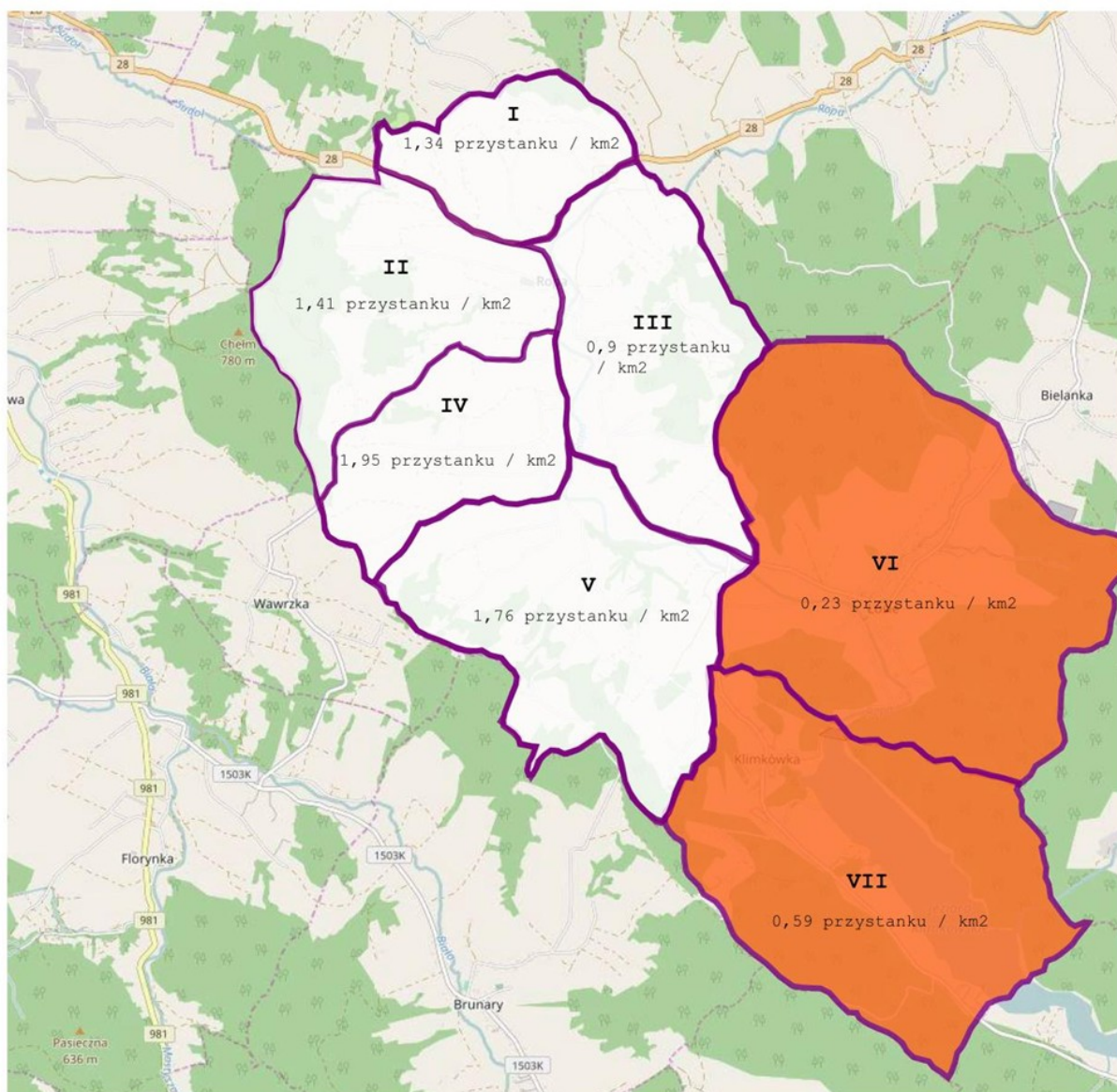
Rysunek 11. LOKALIZACJA OBIEKTÓW PUBLICZNYCH W GMINIE ROPA

5.2 JAKOŚĆ SIECI KOMUNIKACYJNEJ I OBSŁUGI KOMUNIKACYJNEJ

W gminie transport zbiorowy realizowany jest przez podmioty prywatne, przy czym gmina i powiat udostępniają dla tego celu przystanki autobusowe. Łącznie na terenie gminy zlokalizowane są 33 przystanki transportu zbiorowego. Poniżej przedstawiono parametry dostępności, przy czym w związku z podziałem terenu gminy na jednostki, wzdłuż głównych ciągów drogowych, liczba przystanków nie sumuje się do 33 (niektóre przystanki policzono jako przynależne do sąsiadujących jednostek referencyjnych).

Rysunek 12. PARAMETRY DOSTĘPNOŚCI TRANSPORTU ZBIOROWEGO W JEDNOSTKACH REFERENCYJNYCH GMINY ROPA (średnio dla gminy: 0,67 / km²)

JEDNOSTKA REFERENCYJNA	LICZBA PRZYSTANKÓW	POWIERZCHNIA	LICZBA PRZYSTANKÓW / km ²
I	3	2,24	1,34
II	6	4,24	1,41
III	8	8,86	0,90
IV	6	3,08	1,95
V	13	7,40	1,76
VI	3	13,17	0,23
VII	6	10,1	0,59
GMINA	33	49,09	0,67

PARAMETRY PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNE - WNIOSKI

Gmina posiada stosunkowo bogatą bazę budynków publicznych. W dodatku są one umiejscowione w taki sposób, że praktycznie nie występuje problem zbyt dużej odległości terenów mieszkalnych od infrastruktury publicznej.

Problemem pozostaje jednak wciąż możliwość korzystania z transportu publicznego. Jak wynika z przytoczonych danych, jednostkami o najsłabszej dostępności transportowej są południowe sołectwa gminy, tzn. Klimkówka i Łosie. Należy przy tym zauważyć, że statystycznie wynika to z dużej powierzchni i niewielkiej populacji - sołectwa zamieszkiwane przez ok. 20% mieszkańców zajmują terytorium niemal połowy gminy.

6. BAZA TECHNICZNA

Z punktu widzenia potrzeb rewitalizacyjnych, zgodnie z Ustawą z dn. 9 października 2015 r. o rewitalizacji, szczególne znaczenie mają stan budynków (również mieszkalnych) oraz możliwości ich efektywnego użytkowania, w sposób niestanowiący uszczerbku dla środowiska.

Rozwój technologii i postępujące za nim zmiany prawne sprawiają, że stan budynków w kraju systematycznie się poprawia - dotyczy to zarówno energochłonności, jak i możliwości podłączenia do sieci wodno-kanalizacyjnej.

Opis bazy technicznej budynków przeprowadzono z podziałem na:

1. Opis zasobów mieszkalnych,
2. Opis możliwości efektywnego użytkowania zasobów mieszkalnych.

6.1 ZASOBY MIESZKALNE

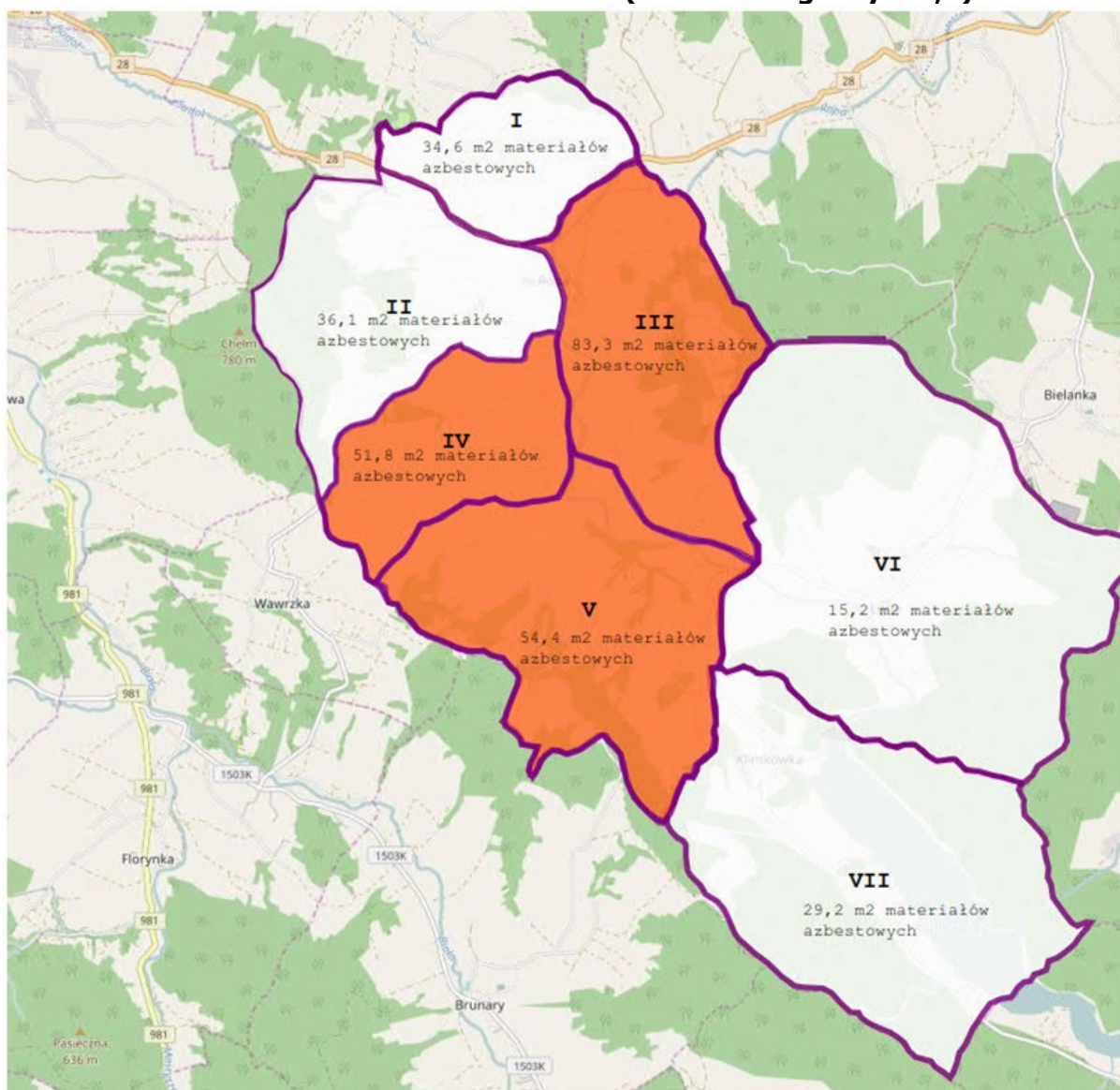
Z punktu widzenia potrzeb rewitalizacyjnych, zgodnie z Ustawą z dn. 9 października 2015 r. o rewitalizacji, szczególne znaczenie mają stan budynków (również mieszkalnych) oraz możliwości ich efektywnego użytkowania, w sposób niestanowiący uszczerbku dla środowiska, a w rezultacie – dla zdrowia mieszkańców.

Dla opisu stanu bazy mieszkaniowej użyto parametru odnoszącego się do poziomu wykorzystania azbestu w budynkach mieszkalnych. Współczynnik pozwala na łączne uwzględnienie 2 zasadniczych kwestii:

- Wieku budynków – w związku z przepisami prawa, azbest wykorzystywany był w budynkach starszych,
- Możliwości, w tym finansowe, przeprowadzania modernizacji w budynkach przez mieszkańców poszczególnych jednostek referencyjnych – działania Państwa zmierzają do eliminacji materiałów azbestowych z użycia do 2032 roku, przy czym koszty ponoszone są przez właścicieli budynków, ze wsparciem środków publicznych.

Z poniższego zestawienia powierzchni materiałów azbestowych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców wynika, że największe nagromadzenie obiektów mieszkalnych, w których zastosowanie znalazły materiały azbestowe występuje w jednostce referencyjnej III. Ponadprzeciętne parametry odnotowano również w jednostkach IV i V.

Rysunek 13. WYKORZYSTANIE MATERIAŁÓW AZBESTOWYCH W BUDYNKACH MIESZKALNYCH W GMINIE ROPA (średnio dla gminy: 46,9)

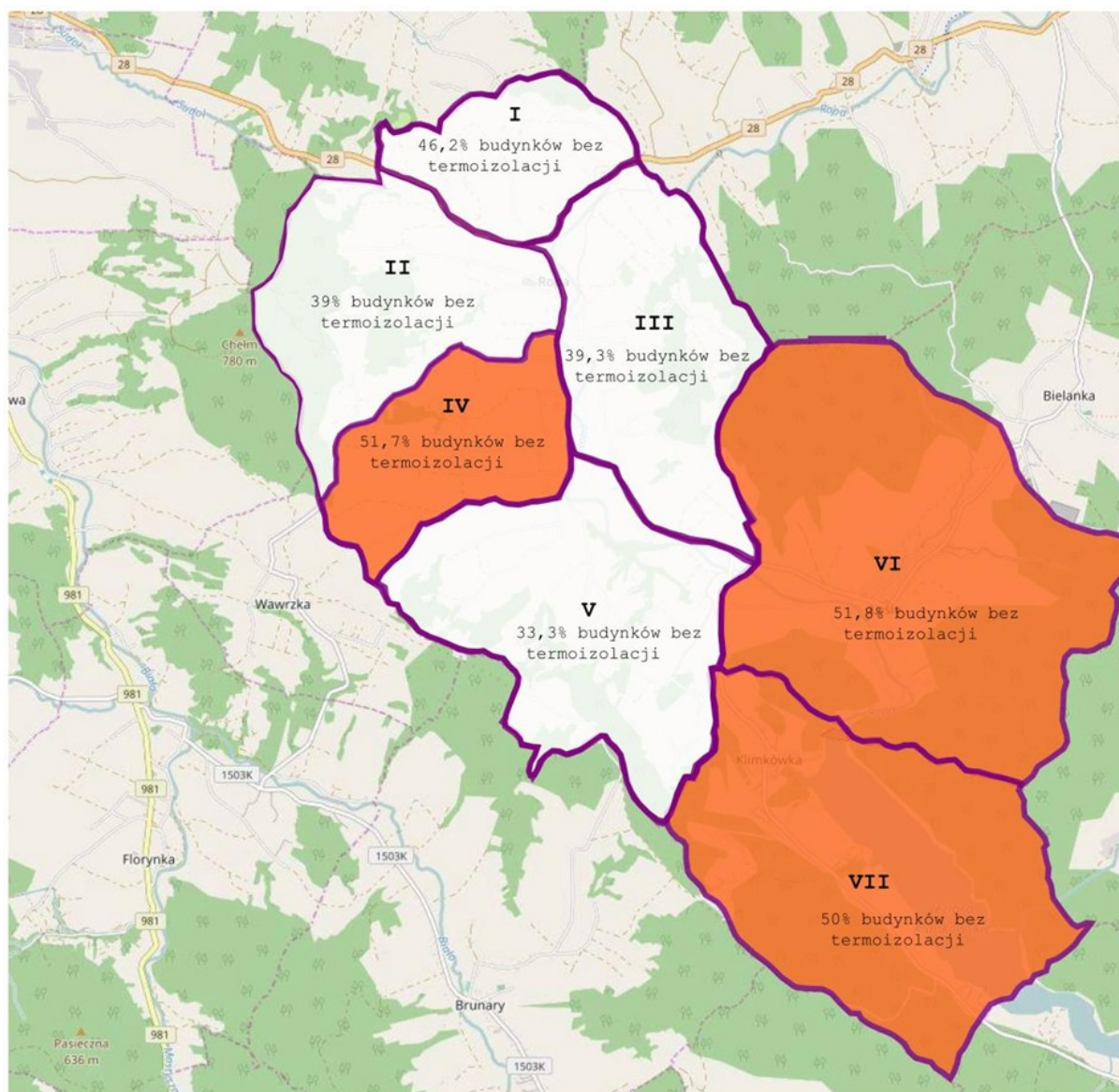
POWIERZCHNIA MATERIAŁÓW AZBESTOWYCH W PRZELICZENIU NA 1 BUDYNEK MIESZKALNY

I	34,6
II	36,1
III	83,3
IV	51,8
V	54,4
VI	15,2
VII	29,2
GMINA ROPA	46,9

6.2 MOŻLIWOŚCI EFEKTYWNEGO UŻYTKOWANIA BUDYNKÓW

Efektywne energetycznie użytkowanie budynków wymaga odpowiednich prac modernizacyjnych, zwłaszcza termoizolacji. Dla zobrazowania stanu bazy mieszkalnej w tym obszarze przedstawiono dane odnośnie odsetka budynków, które były poddawane pracom termoizolacyjnym.

Rysunek 14. ODSETEK OBIEKTÓW BEZ JAKICHKOLWIEK PRAC TERMOIZOLACYJNYCH W JEDNOSTKACH REFERENCYJNYCH GMINY ROPA (średnio dla gminy: 46,3%)

ODSETEK OBIEKTÓW BEZ TERMOIZOLACJI W JEDNOSTKACH REFERENCYJNYCH GMINY ROPA

I	46,2%
II	39,0%
III	39,3%

DIAGNOZA SŁUŻĄCA WYZNACZENIU OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI GMINY ROPA

IV	51,7%
V	33,3%
VI	51,8%
VII	50,0%
GMINA ROPA	46,3%

BAZA TECHNICZNA - WNIOSKI

Jak wynika z analizy, znaczna część budynków mieszkalnych w gminie jest w złym stanie - mowa tu o wciąż dużej ilości wykorzystywanego azbestu i braku prac modernizacyjnych, nakierowanych na zmniejszenie zużycia energii cieplnej.

Najsłabsza sytuacja została zdiagnozowana w jednostce IV - obydwa analizowane parametry okazały się powyżej średniej gminy.

Pod względem wykorzystania azbestu najsłabiej wypadła jednostka III, natomiast pod względem termoizolacji budynków - sołectwa Łosie i Klimkówka.

7. WYZNACZENIE OBSZARU ZDEGRADOWANEGO

7.1 ANALIZA ZBIORCZA DEFICYTÓW W JEDNOSTKACH REFERENCYJNYCH GMINY

Zasady wyznaczania obszaru zdegradowanego wynikają z Ustawy z dn. 9 października 2015 r. o rewitalizacji, stanowiącej, że dany obszar może zostać uznany za zdegradowany, pod warunkiem spełnienia równocześnie dwóch warunków:

1. Musi charakteryzować się deficytami w sferze społecznej, w tym wysokim poziomem bezrobocia, ubóstwa, przestępczości czy niskim poziomem edukacji lub kapitału społecznego.
2. Musi charakteryzować się dodatkowymi deficytami w przynajmniej jednej z wymienionych sfer: gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej.

Dla przejrzystości procesu wyznaczania obszaru zdegradowanego, zebrano w tabelach najważniejsze wskaźniki, analizowane w części opisowej dokumentu:

1. Wskaźniki deficytów społecznych w poszczególnych jednostkach referencyjnych.
2. Wskaźniki deficytów w sferach: gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej.

Tabela 8. PARAMETRY OCENY DEFICYTÓW SPOŁECZNYCH, GOSPODARCZYCH, ŚRODOWISKOWYCH, PRZESTRZENNO-FUNKcjONALNYCH I TECHNICZNYCH W GMINIE ROPA

CECHA	PARAMETR	ŚREDNI POZIOM W GMINIE	PUNKTACJA	
Bezrobocie	Liczba przyznanych zasiłków pomocy społecznej z tyt. bezrobocia na 1000 mieszkańców.	4,3 decyzji/1000 mieszk.	4,3 - 6	1 pkt
			6 - 8	2 pkt
			8 - 10	3 pkt
Ubóstwo	Liczba decyzji o pomocy społecznej / 1000 os.	27 decyzji o pomocy / 1000 mieszkańców	27 - 32	1 pkt
			32 - 37	2 pkt
			37 - 42	3 pkt
Poziom edukacji	Średni wynik sprawdzianu po szkole podstawowej w latach 2012-2016 (skala staminowa)	5,47	5 - 5,47	1 pkt
			4,5 - 5	2 pkt
			4 - 4,5	3 pkt
Poziom kapitału społecznego	Liczba organizacji pozarządowych/1000 mieszkańców	3,9 organizacji pozarządowych/1000 mieszkańców	3 - 3,9	1 pkt
			2 - 3	2 pkt
			1 - 2	3 pkt
			0 - 1	4 pkt
Uczestnictwo w życiu publicznym	Średnia frekwencja w wyborach w latach 2014 - 2015	47,5%	45% - 47,5%	1 pkt
			42,5% - 45%	2 pkt
			40% - 42,5%	3 pkt
Poziom przedsiębiorczości	Liczba podmiotów gospodarczych / 1000 os.	78,6/ 1000 os.	Powyżej średniej - brak deficytu; poniżej średniej - deficyt	

Przekroczenia standardów jakości środowiska	Równoczesne nagromadzenie deficytów: - liczba kotłów węglowych / 1 km ² - zanieczyszczenie powietrza - DK28	W zależności od jednostki referencyjnej	Ruch na drodze krajowej i wyższa niż średnio w gminie liczba kotłów węglowych / km ² - deficyt
Dostępność infrastruktury użyteczności publicznej	Obecność obiektu kultury lub sportu w miejscowości	W zależności od jednostki referencyjnej	tak - 2 pkt, nie - 0 pkt
Dostępność przystanków transportu zbiorowego	Liczba przystanków transportu zbiorowego / 1 km ²	0,67	Poniżej średniej - deficyt Powyżej średniej - brak deficytu
Wykorzystanie azbestu	Powierzchnia materiałów azbestowych / 1 budynek mieszkalny	46,9 m ²	Poniżej średniej - deficyt Powyżej średniej - brak deficytu
Odsetek budynków, w których nie prowadzono żadnych prac termoizolacyjnych	Odsetek budynków, w których nie prowadzono żadnych prac termoizolacyjnych	46,3%	Poniżej średniej - deficyt Powyżej średniej - brak deficytu

Źródło: Opracowanie własne

Brak lub występowanie poszczególnych deficytów w sołectwach oceniono korzystając ze średnich parametrów statystycznych w gminie.

Poszczególnym parametrom przyznano punktację, zgodnie z szacowanym wpływem na ogólną sytuację społeczną w gminie. W poniższych tabelach zamieszczono opisy, tylko w przypadku występowania deficytu. Jeśli pole "opis" jest puste, oznacza to, że w sołectwie nie stwierdzono deficytu dla danej cechy.

Tabela 9. PRZEGLĄD DEFICYTÓW SPOŁECZNYCH W GMINIE ROPA

JEDNOSTKA REFERENCYJNA	WARTOŚĆ / PUNKTACJA	DECYZJE POMOC SPOŁECZNA	DECYZJE BEZROBOCIE	NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	EDUKACJA	FREKWENCJA WYBORCZA	LICZBA ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH / 1000 OS.	ŁĄCZNA PUNKTACJA
I	WARTOŚĆ	33,6	7,46	13,06	4,4	48,6%	1,9/ 1000 os.	
	PUNKTACJA	2	2		3		2	9
II	WARTOŚĆ	25,0	2,50	10,01	4,4	48,6%	2,5 / 1000 os.	
	PUNKTACJA				3			3
III	WARTOŚĆ	35,5	8,87	7,88	4,8	48,3%	4,9/ 1000 os.	
	PUNKTACJA	2	3		2			7
IV	WARTOŚĆ	21,2	1,42	8,50	5,2	48,6%	brak	
	PUNKTACJA				1		3	4
V	WARTOŚĆ	20,7	1,97	10,85	5,2	48,4%	brak	
	PUNKTACJA				1		3	4
VI	WARTOŚĆ	29,2	3,98	17,24	6,8	46,1%	4 / 1000 os.	
	PUNKTACJA	1		3		1		5
VII	WARTOŚĆ	26,3	3,29	16,45	6,8	40,1%	6,6 / 1000 os.	
	PUNKTACJA			3		3		6
GMINA		27,3	4,29	11,31	5,47	47,5%	2,5 / 1000 os.	

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 10. PRZEGLĄD DEFICYTÓW GOSPODARCZYCH, ŚRODOWISKOWYCH, TECHNICZNYCH I PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNYCH W GMINIE ROPA

JEDNOSTKA REFERENCYJNA	LICZBA PODMIOTÓW GOSPODARCZYCH W PRZELICZENIU NA 1000 OSÓB	KUMULACJA ŹRÓDEŁ ZANIECZYSZCZEŃ (NISKA EMISJA I ZANIECZYSZCZENIA KOMUNIKACYJNE)	ODLEGŁOŚĆ OD BUDYNKÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ	DOSTĘPNOŚĆ TRANSPORTU ZBIOROWEGO	WYKORZYSTANIE AZBESTU W BUDYNKACH MIESZKALNYCH [m2]	ODSETEK BUDYNKÓW BEZ JAKIEJKOLWIEK TERMOIZOLACJI	ZDIAGNOZOWANE DEFICYTY
I	48,5	24,0 / DK28		1,34	34,6	46,2%	Gospodarczy, środowiskowy
III	85,7	11,9 / DK28		0,9	83,3	39,3%	Środowiskowy, techniczny
VI	79,6	4,3		0,23	15,2	51,8%	Przestrzenno-funkcjonalny, techniczny,
VII	52,6	3,2		0,59	29,2	50,0%	Przestrzenno-funkcjonalny,

							gospodarczy, techniczny
GMINA	78,6	10,9		0,67	46,9	46,3%	

Zgodnie z powyższym zestawieniem, największą kumulację deficytów społecznych stwierdzono w jednostkach referencyjnych I, III, VI i VII. Równocześnie we wszystkich wymienionych jednostkach stwierdzono przynajmniej jeden pozostały deficyt.

7.2 WNIOSKI DLA WYZNACZENIA OBSZARU REWITALIZACJI

Ustawa z dn. 9 października 2015 r. o rewitalizacji w artykule 10 ust. 1. podaje przesłanki dla wyznaczenia obszaru rewitalizacji:

1. Musi on charakteryzować się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk w obszarze społecznym oraz przynajmniej jednym z wymienionych: gospodarczym, środowiskowym, przestrzenno-funkcjonalnym lub technicznym,
2. Musi mieć istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gminy,
3. Nie może być większy niż 20% powierzchni gminy i równocześnie nie może być zamieszkały przez więcej niż 30% mieszkańców gminy,
4. Może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic.

W związku z tym, do obszaru rewitalizacji planuje się włączyć tereny zgodnie z następującymi przesłankami:

Ad 1. W związku z wiejskim charakterem części terenów, a zatem rozproszoną zabudową, przyjęto, że do obszaru rewitalizacji zostaną włączone tereny o gęstej zabudowie mieszkalnej.

Ad 2. Przyjęto, że do obszaru rewitalizacji zostaną włączone obszary położone przy głównych szlakach komunikacyjnych.

Ad 3. Wskazany teren charakteryzuje się zgodnymi z ustawą parametrami ludnościowymi i powierzchniowymi.

Ad 4. Obszar podzielono na podobszary.

7.3 SUGESTIE DLA UCHWAŁY RADY MIEJSKIEJ O WYZNACZENIU OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I REWITALIZACJI

Zgodnie z ust. 5 art. 9 Ustawy z dn. 9 października 2015 r. o rewitalizacji, Rada Gminy może ustanowić na obszarze rewitalizacji:

1. Prawo pierwokupu na rzecz Gminy wszystkich nieruchomości;
2. Zakaz wydawania decyzji o warunkach zabudowy, o której mowa w art. 59 Ustawy z dn. 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym dla wszystkich albo określonych w uchwale zmian sposobu zagospodarowania terenu, jeżeli stan zagospodarowania obszaru rewitalizacji oraz stopień jego pokrycia miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego wskazują, że nieustanowienie zakazu może doprowadzić do niekorzystnych zmian w zagospodarowaniu obszaru rewitalizacji, które prowadzić będą do pogłębienia niekorzystnych zjawisk społecznych, gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych lub technicznych.

Ad 1. Należy pamiętać, że wprowadzenie uchwałą prawa pierwokupu Gminy prowadzi do powstania nowych obowiązków administracyjnych dla mieszkańców, którzy chcieliby zbyć nieruchomość, również poza obszarem rewitalizacji. W przypadku sprzedaży terenu lub obiektu budowlanego, właściciel zobowiązany będzie do załączenia do dokumentacji zaświadczenia potwierdzającego, że nieruchomość leży poza obszarem rewitalizacji.

W związku z tym, że inwestycje prowadzone będą przede wszystkim na terenach należących do Gminy i innych podmiotów publicznych, zakłada się, że wprowadzenie uchwałą prawa pierwokupu w obszarze rewitalizacji nie będzie konieczne.

Ad 2. Cały teren gminy objęty jest miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego. Oznacza to, że wprowadzanie opisanego wyżej zakazu nie będzie uzasadnione.